

คำนำ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ว่า “เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน” ประกอบกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำแผนปฏิบัติการ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน แนวทางการพัฒนาที่ ๒.๒ พัฒนาระบบคุณภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมือง

ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้รวบรวมกฎหมายระเบียบ หนังสือ ชักซ้อมข้อหารือ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นหนังสือ “กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖” ขึ้น เพื่อให้บุคลากรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นคู่มือในการศึกษาค้นคว้า ปฏิบัติงานให้ประสิทธิภาพสูงขึ้นและเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนทางราชการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปสามารถนำไปศึกษา ค้นคว้า อันจะนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรกฎาคม ๒๕๕๗

สารบัญ

หน้า

กฎหมายและระเบียบ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๓๗๖๙ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ ๙
เรื่อง หรือเกี่ยวกับการจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ภายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๓๘๙๑ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ ๑๔
เรื่อง ขอคัดค้านการเลือกประธานสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ
๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๑๔๖ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ๑๖
เรื่อง หรือเกี่ยวกับการแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายก อบจ.
๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๒๙๖ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ๑๘
เรื่อง หรือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี
๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๓๕๗ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ๒๐
เรื่อง หรือเรื่องการมอบอำนาจให้นายอำเภอปฏิบัติราชการแทน
๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๔๑๙ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ๒๓
เรื่อง หรือเกี่ยวกับการสอบสวนและวินิจฉัยการเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาของนายกเทศมนตรี
ภายหลังจากที่นายกเทศมนตรีได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว
๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มท ๐๘๐๔.๓/๕๐๔๔ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ๕๓
เรื่อง หรือเกี่ยวกับการวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากบาง
๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๕๓๙๙ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ ๕๕
เรื่อง หรือข้อกฎหมายเกี่ยวกับการทำกิจการนอกเขตเทศบาล
๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๕๔๐๐ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ ๕๘
เรื่อง หรือเกี่ยวกับการเลือกเลขานุการสภาเทศบาลนครตรัง
๑๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๕๔๔๘ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ ๖๐
เรื่อง หรือข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535
๑๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๕๖๐๕ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ ๖๔
เรื่อง หรือการตรวจสอบคุณสมบัติรองนายกเทศมนตรีตำบลโนนบุรี อำเภอสหพันธ์
จังหวัดกาฬสินธุ์
๑๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๗๐๐๗ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ๖๗
เรื่อง หรือเกี่ยวกับการใช้บังคับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕
๑๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๗๓๑๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ๗๓
เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๑๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๗๓๑๓ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หารือการตราเทศบัญญัติเกี่ยวกับการใช้และการดูแลรักษาสะพานทำเทียบเรือของเทศบาล ตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี	๗๕
๑๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๗๓๓๐ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หารือเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรี	๗๗
๑๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๑๖๐ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หารือเกี่ยวกับใช้เรือในการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจการณ์และการเบิกจ่าย ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๘๒
๑๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๖๙๙ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หารือการตราข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การจัดระเบียบและมาตรการในการควบคุม การประกอบการทางน้ำเมืองพัทยา พ.ศ.	๘๕
๑๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๐๗๗๘ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง หารือการพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน	๘๙
๑๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๐๙๔๒ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง หารือเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิษฐ์ จังหวัดอุดรดิษฐ์	๙๓
๒๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๒๐๓๗ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หารือเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้แก่พนักงานจ้าง	๑๑๘
๒๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๒๐๔๐ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หารือเกี่ยวกับการอนุญาตให้ก่อสร้างโรงไฟฟ้าชีวมวล	๑๒๐
๒๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๒๒๗๑ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หารือเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงแก	๑๒๕
๒๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการให้เงินอุดหนุนแก่ชุมชนเพื่อซ่อมแซม เรือยาวแข่งขัน	๑๒๘
๒๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๒๔๖ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง หารือเกี่ยวกับการลงมติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกบ	๑๓๐
๒๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๒๔๗ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติกรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคล ล้มละลาย	๑๓๒
๒๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๓๙๓ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อหรือการจัดทำละครอิงประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัย	๑๓๕
๒๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๓๙๔ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการย้ายทะเบียนบ้านออกนอกพื้นที่ในระหว่างการดำรงตำแหน่งนายก เทศมนตรี ตำบลท้ายเหมือง	๑๓๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๒๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๕๘๕ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง หรือเกี่ยวกับการเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลคลองพระอุดม อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี	๑๔๗
๒๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๗๑๐๗ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง หรือเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรี	๑๗๐
๓๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๔๒๔๗ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หรือเกี่ยวกับคุณสมบัติของรองนายกเทศมนตรีตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	๑๗๖
๓๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๔๔๓๘ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หรือการประชุมสภาเทศบาลเพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖	๑๗๘
๓๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๘๕๙ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติการสนับสนุนงบประมาณติดตั้งระบบกรองน้ำประปาบาดาล เพื่อใช้สำหรับบริโภค	๑๘๐
๓๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๙ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือเกี่ยวกับการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖	๑๘๒
๓๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือเกี่ยวกับคุณสมบัติของเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	๑๘๖
๓๕. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๘๒๒ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง ปัญหาโต้แย้งในการประชุมสภาเทศบาลเกี่ยวกับการเลือกประธานสภาเทศบาลตำบลท่าสุต อำเภอเมืองเขียงราย จังหวัดเขียงราย	๑๘๙
๓๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๙๒๔ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง หรือเกี่ยวกับการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ของเทศบาลตำบลบางรี	๑๙๑
๓๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๗๕๗ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีเพิ่มเติม	๑๙๔
๓๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๓๕๙๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๖ เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการตราเทศบัญญัติเรื่องสุสานและฌาปนสถาน	๑๙๖
๓๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๓๕๙๓ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๖ เรื่อง หรือเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของเลขานุการนายกเทศมนตรี	๑๙๙
๔๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๒๕๑ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖ เรื่อง หรือเกี่ยวกับการแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี	๒๐๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๔๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๔๗๙ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือเกี่ยวกับการตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ของเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย	๒๐๔
๔๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๕๕๔๔ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง อุทธรณ์โต้แย้งคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดบึงกาฬ	๒๐๙
๔๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๕๒๓๙ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือเกี่ยวกับการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมตาบง	๒๑๐
๔๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๕๕ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง	๒๑๓
๔๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๑๐๐ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อการขอใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีการจัดซื้อที่ดินเพื่อทิ้งขยะของเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา	๒๑๕
๔๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๔๗ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หรือการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	๒๒๕
๔๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๓๑๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หรือเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าจ้างทนายความว่าต่างหรือแก้ต่างคดี	๒๒๙
๔๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๙๐๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หรือการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	๒๓๑
๔๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๗๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	๒๓๖
๕๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๐๗๕ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	๒๓๘
๕๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๘๘ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือแนวทางการจ้างทนายความเพื่อฟ้องคดีอาญา	๒๔๔
๕๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๒๐ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง หรือแนวทางการปฏิบัติกรณีศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้คืนเงินค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนแห่งการชนะคดี	๒๔๖
๕๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๙๗๓ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง หรือการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด การอายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน	๒๔๘
๕๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๕๑๒ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ เรื่อง หรือแนวทางการปฏิบัติกรณีการทำสัญญาเช่าที่ดินเอกชนของเทศบาลตำบลบ้านหมอ	๒๖๗
๕๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๑๘๒๖ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือเรื่องการเบิกจ่ายเงินโครงการซ่อมแซมท่อลอดพร้อมทำหูช้างของเทศบาลตำบลเทพนคร	๒๗๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๕๖. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๑๖๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เรื่อง ขอรื้อการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อบ้านพักอาศัยของพนักงานเทศบาล	๒๘๐
๕๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๐๖๙๑ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เรื่อง หารื้อแนวทางปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง	๒๘๔
๕๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๐๘๓๑ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หารื้อเรื่องการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง	๒๘๖
๕๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๑๔๐๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หารื้อกรณีการจ้างนายความว่าต่างหรือแก้ต่างคดี	๓๐๑
๖๐. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๒ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เรื่อง ขอฟื้นฟูสิทธิให้สามารถนับเวลาราชการต่อเนื่องได้	๓๐๔
๖๑. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๕๙ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เรื่อง หารื้อการให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ประกอบการก่อสร้าง อันเนื่องมาจากเหตุอุทกภัยตามมติคณะรัฐมนตรี	๓๐๘
๖๒. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๘๗ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๗ เรื่อง หารื้อการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น	๓๐๙

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

๖๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๒๕๒๖ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ เรื่อง การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙	๓๑๓
๖๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๑๙๖๙ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หารื้ออำนาจการพิจารณาให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการอำนวยการ ระดับจังหวัด	๓๑๘
๖๕. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๖๕๕ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง การจัดซื้อเครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งแรงดันสูงและพัสดุที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย	๓๒๒
๖๖. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๔๒๘๔ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตามหลักสูตรของสถาบันพระปกเกล้า	๓๒๓
๖๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๒๕๑๘ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์การซื้อหรือการจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๒๔
๖๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๐๓๑ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง แจ่งเวียนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณราคากลาง งานก่อสร้าง ที่กระทรวงการคลังกำหนด นั้น	๓๒๗
๖๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๑๔๓ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ชักซ้อมการเบิกจ่ายเงินเพิ่มการครองชีพให้แก่ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๓๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๗๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๑๔๔ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๓๖
๗๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๔๕ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง การเบิกค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุคคลภายนอก ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบและหนังสือสั่งการ	๓๔๐
๗๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๖๑ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง รายงานการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๔๔
๗๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๑๘๘ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตามหลักสูตรของสถาบันพระปกเกล้า	๓๔๕
๗๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๖๐๓ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๔๖
๗๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๔๒๘ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่แสดงเนื้อหาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๓๕๓
๗๖. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๙๔๕ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เรื่อง โครงการปรับปรุงห้องเรียน ASEAN School Online	๓๕๕
๗๗. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๑๖๓๙ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๖ เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่างๆ เกี่ยวกับการดูแลส่งเสริมและบำรุงรักษา จาริดประเพณีและวัฒนธรรมอันดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๕๙
๗๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๑๗๕ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง ขอรื้อกรณีการต่ออายุสัญญาเช่าโรงแรม บีพี สมิทลาบีช แอนด์รีสอร์ท	๓๖๑
๗๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๕/ว ๑๔๕๑ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการส่งเงินสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น กรณีมีการตราข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	๓๖๗
๘๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๕/ว ๑๘๗๓ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้างของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕	๓๗๑
๘๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๕/ว ๔๐๖๑ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง การแสดงเจตนารับผู้รับบำเหน็จตกทอดของลูกจ้างประจำหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น	๓๗๗
๘๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๕/ว ๘๙๖ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การเบิกจ่ายเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นและบำเหน็จลูกจ้างประจำ	๓๘๔
๘๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๕/ว ๙๒๔ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖ เรื่อง พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๖	๓๙๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ มท๖๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ภายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ขม ๐๐๓๗.๓/๑๑๐๕๓ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๕๑๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

ตามที่จังหวัดเชียงใหม่ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ภายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กรณีที่เทศบาลนครเชียงใหม่ประสงค์จะมอบให้เอกชนเข้ามาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์แทนเทศบาลนครเชียงใหม่ ภายใต้การควบคุมของเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้เอกชนดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ขณะนี้ยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดแนวทางดังกล่าวไว้ เทศบาลนครเชียงใหม่จึงยังไม่สามารถมอบให้เอกชนดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แทนได้ จึงขอหารือว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้เอกชนดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่แทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เคยให้ความเห็นตามมาตรา ๒๒ ไว้เกี่ยวกับกรณีที่เทศบาลเมืองชุมพร จะจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการทำงานของไตเพื่อให้บริการรักษาผู้ป่วยโรคไตวาย ฟอกเลือดโดยใช้เครื่องไตเทียม ที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โดยให้บริษัท เนมโพรเมต จำกัด เป็นผู้ดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ว่า เนื่องจากยังไม่มีกฎกระทรวงเพื่อมอบให้เอกชนดำเนินการแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความใน มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กรณีดังกล่าวจึงไม่เข้าลักษณะตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

ดังนั้น แม้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ จะได้บัญญัติให้เทศบาลอาจมอบให้เอกชนดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่แทนได้ แต่ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงเป็นเงื่อนไขบังคับก่อนว่าจะต้องมีกฎกระทรวงที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการในเรื่องนี้ได้ เมื่อยังไม่มีกฎกระทรวง

ใช้บังคับ ...

ใช้บังคับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงยังไม่อาจมอบอำนาจให้เอกชนไปดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่แทนได้
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดเชียงใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ประสิษฐโร เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๑๓๕๑๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอร้องการให้ออกชนเข้าดำเนินการศูนย์ส่งเสริมการทำงานของไคของเทศบาลเมืองชุมพร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดชุมพร ที่ มท ๐๘๒๕.๔/๑๒๔๘๒ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๐

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๕๐๗๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๗/๗๔๘ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ตามที่จังหวัดชุมพรมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับกรณีที่เทศบาลเมืองชุมพรจะจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการทำงานของไคเพื่อให้บริการรักษาผู้ป่วยโรคไตวาย ฟอกเลือดโดยใช้เครื่องไตเทียมที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โดยให้บริษัท เนมโพรเมต จำกัด เป็นผู้ดำเนินการซึ่งเทศบาลสามารถให้ออกชนดำเนินการได้ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งขณะนี้ยังไม่มีกฎกระทรวงในเรื่องดังกล่าวใช้บังคับ จึงขอหารือว่าเทศบาลจะตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ สมาชิกสภาเทศบาล ผู้บริหารเทศบาลมาพิจารณาหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขรวมทั้งประโยชน์ที่เทศบาลและประชาชนจะได้รับได้หรือไม่ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งให้จังหวัดชุมพรทราบว่าได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว ผลเป็นประการใดจะแจ้งให้ทราบต่อไป นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แจ้งผลการพิจารณาในเรื่องดังกล่าวว่า เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงเพื่อมอบให้ออกชนดำเนินการแทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น ข้อหารือดังกล่าวจึงไม่เข้าลักษณะตามมาตรา ๒๒ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๘ พย ๕๑

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๘๐๓๕-๖

๑๒ เทศบาลเมืองชุมพร/ศิริพรรณมงคล

กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวง
 เลขที่ 26 พ.ค. 2551
 9340

ที่ นร ๐๑๐๓/๓๓๔
 สำนักวิจัยและกำกับดูแล
 เลขรับ 124
 วันที่ 2 ส.ค. 2551
 เวลา

สำนักกฎหมายและระเบียบการ
 1707
 เลขรับ.....
 ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐
 วันที่ 29 พ.ค. 2551
 เวลา

เรื่อง หน่วยงานที่ให้ความเห็นต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 เลขรับ.....28095.....
 วันที่ 27 พ.ค. 2551
 เวลา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือจังหวัดเชียงราย ที่ มท ๐๘๒๖.๔/๒๓๕๖๒
 ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๑
 ๒. สำเนาหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลพลับ ที่ จบ ๕๓๒๐๓/๘๓๗๗
 ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๑
 ๓. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔/๓/๑๔๕๖๙
 ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐

ด้วยได้มีส่วนราชการหรือความเห็นมายังคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น (กกถ.) ในปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วน
 ท้องถิ่น (อปท.) ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้แก่

๑. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือแนวทางการมอบให้เอกชนดำเนินการตาม
 อำนาจหน้าที่แทน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ มาตรา ๑๖ และ
 มาตรา ๒๒ กรณีเทศบาลเมืองชุมพร จะให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการในศูนย์ส่งเสริมการทำงานของโต
 กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากในขณะนี้ยังไม่มีกฎกระทรวงออกมาใช้บังคับ

๒. จังหวัดเชียงราย หรือเกี่ยวกับกรณีที่ อปท. ร้องขอให้ อปท. อื่นดำเนินการกิจการ
 สาธารณูปโภคแทนตามมาตรา ๒๑ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจาย
 อำนาจฯ กรณีอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงรายในการเข้าไปดำเนินการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ
 พร้อมติดตั้งเคเบิลไฟฟ้าในเขต อบต. ห้วยสัก

๓. เทศบาลตำบลพลับ จังหวัดจันทบุรี หรือกรณีการขยายเขตประปาและไฟฟ้าถือเป็น
 อำนาจหน้าที่ของเทศบาลหรือไม่ เนื่องจากเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะต้องส่งมอบให้การประปา
 ส่วนภูมิภาคและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคต่อไป

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๓

๒๐.๖๕๐๓
 2 ส.ค. 2551

สำนักนายกรัฐมนตรี ขอเรียนว่า กกต. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๑ มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวดังนี้

๑. ในการพิจารณาข้อหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ อปท. นั้น เนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ด้วย ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานกำกับดูแล อปท. ย่อมมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องเป็นผู้พิจารณาและให้ความเห็น เว้นแต่กระทรวงมหาดไทยเห็นว่าสมควร ขอความเห็นจาก กกต. ก่อนที่จะดำเนินการ

๒. เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกรออกกฎกระทรวงเพื่อมอบให้เอกชนดำเนินการแทน อปท. ตามความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ดังนั้น ข้อหารือดังกล่าวจึงไม่เข้าลักษณะตามมาตรา ๒๒ อย่างไรก็ตาม หากจะมีการออกกฎกระทรวงข้างต้นเมื่อใด เห็นควรให้กระทรวงมหาดไทยประสานงานกับสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อการพิจารณากำหนดลักษณะและประเภทของงานที่ อปท. สามารถมอบให้เอกชนดำเนินการแทนได้ ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงความคุ้มค่าในการลงทุนของ อปท. เมื่อเทียบกับการดำเนินการโดยรัฐ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจาดูร อภิชาติบุตร)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมาย
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๗๓๘๔

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๓๕๕๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๗๔ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอคัดค้านการเลือกประธานสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพัทลุง ที่ พท ๐๐๓๗.๔/๑๖๒๖ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดพัทลุงได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายในการเลือกประธานสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ อำเภอบางแก้ว ในการประชุมสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ และแนวทางการเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดว่า สภาเทศบาลมีประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล และมาตรา ๒๑ ได้กำหนดให้ ประธานสภาเทศบาลมีหน้าที่ดำเนินการของสภาเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล สำหรับการเลือกประธานสภาเทศบาลนั้น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๘ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกประธานสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งซึ่งตนเห็นว่าสมควรให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น แล้วให้สมาชิกสภาท้องถิ่นลงคะแนนเลือกจากชื่อเหล่านั้น โดยวิธีเขียนชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้ที่ถูกเสนอชื่อคนละหนึ่งชื่อ เมื่อตรวจนับแล้วให้ประธานที่ประชุมประกาศคะแนนต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงได้ตรวจสอบแล้วมีความเห็นว่า การเลือกประธานสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ ในการประชุมสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อได้เสนอชื่อนายเสรี ยอดจันทร์ และนายจำเนียร ศรีเอียด ให้สมาชิกสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อเลือกเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงแต่งตั้งเป็นประธานสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ โดยประธานสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อชั่วคราวได้ตรวจนับและวินิจฉัยว่าบัตรที่เขียนชื่อนายจำเนียร ศรีเอียดที่เขียนตัวอักษร “อ” ไม่มีหัวคล้ายคลึงเลขศูนย์ และตัวอักษร “น” ไม่มีหางเหมือน “บ” ไม่สามารถอ่าน “จำเนียร” ได้ อ่านเป็น “จำเปียร” เป็นบัตรเสีย แต่บัตรที่เขียนชื่อนายเสรี ยอดจันทร์ ซึ่งบางฉบับเขียน “อ” ไม่มีหัว และ “จ” ไม่ชัดเจน กลับวินิจฉัยให้เป็นบัตรดี จึงน่าจะไม่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ดังนั้น การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่งตั้งประธานสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อจากการเลือกประธานสภาเทศบาล

/ดังกล่าว...

๐:เขตเลือกประธานสภา ทด.ท่ามะเดื่อ

ดังกล่าว ตามคำสั่งจังหวัดพัทลุง ที่ ๒๕๐๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อผลกระทบถึงสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล อันเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงอาจเป็นไปโดยไม่สุจริต ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่ออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าว สามารถดำเนินการเพื่อเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนี้ได้โดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนที่ ๖ เรื่อง การเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง เมื่อเห็นว่าคำสั่งนี้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการดำเนินการเลือกประธานสภาเทศบาลไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ อันทำให้มติของสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อนี้ไม่ชอบ ซึ่งเป็นผลให้คำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อนี้เป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย

สำหรับการฟ้องคดีปกครองเพื่อเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อของผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองนั้นได้ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ประสิษฐโธ เหมทานนท์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

D:แผนกเลือกประธานสภา ทด.ท่ามะเดื่อ

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๔๑๕๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ทารือเกี่ยวกับการแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอ่างทอง ที่ อท ๐๐๓๗.๔/๒๓๒๑ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๗๑๙ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดอ่างทองได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอิฐประสงค์จะแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบุคคลของบริษัทจำหน่ายรถยนต์อีซูซุ เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรอีกตำแหน่งหนึ่งจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีข้อหารือในประเด็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอิฐประสงค์จะแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอิฐที่เป็นลูกจ้างของบุคคลอื่นด้วย นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เคยให้ความเห็นไว้ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๗๑๙ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ทารือคุณสมบัติของผู้บริหารท้องถิ่น อันมีลักษณะทำนองเดียวกัน จึงขอให้จังหวัดอ่างทองนำความเห็นตามหนังสือฉบับดังกล่าวไปใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องนี้ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

๒. กรณีข้อหารือในประเด็นการแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรอีกตำแหน่งหนึ่ง นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๕/๕ ได้กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามที่กฎหมายกำหนดไว้ดังกล่าวนี้ จะต้องนำข้อเท็จจริงมาพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้ได้ทราบถึงแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ซึ่งคำว่า “เลขานุการ” นั้น ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ หมายความว่า “ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับหนังสือหรืออื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชาสั่ง” โดยทั่วไปแล้วงานเลขานุการของผู้บริหารมีหน้าที่ที่สำคัญ คือ การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริหารในทุกๆ ด้าน การติดต่อประสานงานให้แก่ผู้บริหาร ประสานการนัดหมายต่างๆ การดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับด้านงานหนังสือหรือเอกสารให้แก่ผู้บริหาร การจัดเตรียมเอกสารเพื่อกิจการต่างๆ แก่ผู้บริหาร รวมทั้งงานอื่นๆ ที่ผู้บริหารจะพึงมอบหมาย เป็นต้น ซึ่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็มีหน้าที่ตามที่เลขานุการจะต้องปฏิบัติดังกล่าว จึงต้องปฏิบัติงานอยู่กับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อช่วยเหลือให้การบริหารราชการของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำเร็จลุล่วงด้วยดี แม้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ จะมีได้กล่าวถึงคุณสมบัติหรือหน้าที่ของเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้โดยชัดเจน แต่การใช้อำนาจตามกฎหมายในการแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ต้องกระทำให้ถูกต้อง

/มีข้อเท็จจริง ...

ทารือ อบต.บ้านอิฐ/อ่างทอง/กิ่งวาลย์

มีข้อเท็จจริงที่มีเหตุผลสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย เช่น ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในเรื่องอายุ ความรู้ความสามารถของบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เต็มเวลาเช่นเดียวกันกับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่บัญญัติให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน โดยเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสิทธิที่จะได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ ตามนัยมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้วางระเบียบในเรื่องดังกล่าวไว้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินเดือนและค่าตอบแทนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรรมการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๔ โดยกำหนดให้เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับเงินเดือน โดยจ่ายเป็นรายเดือนเช่นเดียวกันกับที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับ ปัจจุบันเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับเงินเดือนเดือนละ ๑๙,๔๔๐ บาท ดังนั้น หากปรากฏว่าเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายและมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติงานให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดไปเป็นลูกจ้างของบุคคลอื่น ไม่อาจปฏิบัติตามหน้าที่ของตนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ ก็จะเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่ตนมีอยู่ รวมทั้งอาจต้องรับผิดชอบทำให้ทางราชการได้รับความเสียหายด้วย

อนึ่ง เมื่อเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติงานช่วยเหลือนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดดังที่กล่าวมา รวมทั้งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินเดือนและค่าตอบแทนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรรมการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๔ ได้กำหนดให้เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับเงินเดือนเป็นรายเดือนตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง จะจ่ายตามส่วนของจำนวนวันที่มีสิทธิได้รับเงินเดือนดังกล่าวได้เฉพาะต่อเมื่อได้รับแต่งตั้งในระหว่างเดือนหรือพ้นจากตำแหน่งก่อนสิ้นเดือนเท่านั้น ตามนัยข้อ ๖ วรรคสี่ และข้อ ๗ ของระเบียบฉบับดังกล่าว จึงมิใช่ลักษณะของการกำหนดค่าตอบแทนที่จะจ่ายให้ตามส่วนของการปฏิบัติงาน เช่น การจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายวันโดยจ่ายค่าตอบแทนให้เฉพาะวันที่มาทำงาน หรือจ่ายตามจำนวนผลงานที่ทำได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ประสิษฐโธ เหมทานนท์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

หาหรือ อบค.บ้านอิฐ/อ่างทอง/กำแพงเพชร

ที่ มท ๐๘๐๔.๓ / ๕๗๓๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ทหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนนทบุรี ค่วนที่สุด ที่ นบ ๐๐๓๗.๔/๘๖๖ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ค่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๕๖๐๖ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๗

ตามที่จังหวัดนนทบุรีได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีนครนนทบุรี กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครนนทบุรีแล้ว แต่สมาชิกสภาเทศบาลนนทบุรีได้พ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระการดำรงตำแหน่งไปเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕ จึงยังไม่ได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล นายกเทศมนตรีนครนนทบุรีจะสามารถใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔๘ เศรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้หรือไม่ เพียงใด และสามารถดำเนินการอนุมัติหรือสั่งจ้างตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีซึ่งได้ประกาศใช้แล้วได้หรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๘ ทศ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ได้กำหนดว่า ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล โดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลหรือสภาเทศบาลถูกยุบตามมาตรา ๒๔ หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร นายกเทศมนตรีจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ เมื่อได้มีการเลือกประธานสภาเทศบาลแล้วให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายโดยไม่มีการลงมติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเลือกประธานสภาเทศบาล

๒. กรณีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว แต่ผู้บริหารท้องถิ่นยังไม่ได้แถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้เพียงใดนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเคยให้ความเห็นในเรื่องนี้ไว้ในกรณีที่จังหวัดยะลาได้ขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสรุปได้ว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนับตั้งแต่วันที่เลือกตั้ง และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในมาตรา ๓๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งหากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังไม่ได้แถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การใช้อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ยังคงอยู่ในบังคับของมาตรา ๓๕/๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

/ซึ่งบัญญัติ ...

ซึ่งบัญญัติจำกัดการใช้อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในส่วนของการรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ ส่วนอำนาจหน้าที่อื่นซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็สามารถดำเนินการได้ กรณีการแต่งตั้งการถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่ถือว่าเกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสามารถแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

สำหรับการดำเนินการในการอนุมัติหรือสั่งจ้างตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและได้ประกาศใช้แล้วนั้น เห็นว่า มาตรา ๓๕/๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดว่า หากเกิดกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถเข้าดำเนินการไปพลางก่อนได้ และมาตรา ๓๕/๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดดังกล่าวจะต้องเป็นกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือประชาชน โดยจังหวัดนนทบุรีสามารถนำความเห็นดังกล่าวไปใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องนี้ได้ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

อนึ่ง การพิจารณาว่ากรณีใดเป็นกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร ที่นายกเทศมนตรีจะสามารถดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นได้ นั้น จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีไป โดยต้องพิจารณาว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างไรที่จะต้องกระทำกรณานั้น ซึ่งคำว่า “จำเป็น” นี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายว่า ต้องเป็นอย่างนั้น , ต้องทำ , ขาดไม่ได้ และต้องเป็นกรณีที่มีความสำคัญ เป็นต้นว่า เมื่อมีภัยพิบัติที่ใกล้จะมาถึง หากไม่รีบดำเนินการป้องกันแก้ไข แล้วจะเกิดผลในทางที่เสียหายแก่ชีวิต ทรัพย์สิน ตลอดจนกระทบความเป็นอยู่ของประชาชน และเกิดความเสียหายแก่ราชการ ก็ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบประโยชน์สำคัญของประชาชนที่นายกเทศมนตรีจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระยุทธ เอี่ยมอำภา)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๔๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/

๕๓๕๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ทหารือเรื่องการมอบอำนาจให้นายอำเภอปฏิบัติราชการแทน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนนทบุรี ที่ นบ ๐๐๓๗.๔/๕๓๖ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดนนทบุรีได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการมอบอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการควบคุมดูแลเทศบาลเมือง ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ส่วนที่ ๖ เรื่อง การควบคุมดูแลเทศบาล กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจดังกล่าวให้นายอำเภอปฏิบัติราชการแทน ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งจังหวัดนนทบุรีมีความเห็นว่า อำนาจในเรื่องการควบคุมดูแลเทศบาลของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ ไม่ได้มีกฎหมายกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น และมีได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรีจึงสามารถมอบอำนาจในเรื่องดังกล่าวให้นายอำเภอปฏิบัติราชการแทนได้ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติดังกล่าวของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจควบคุมดูแลเทศบาล รวมถึงอำนาจในการเพิกถอนยับยั้งการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรี การเสนอความเห็นให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการสั่งให้พ้นจากตำแหน่งหรือสั่งยุบสภาเทศบาลแล้วเป็นการให้ความสำคัญของตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดกับลำดับชั้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมดูแล ซึ่งเป็นอำนาจเฉพาะตัวของผู้ว่าราชการจังหวัด จึงไม่อาจมอบอำนาจให้นายอำเภอปฏิบัติราชการแทนได้ จังหวัดนนทบุรีจึงขอหารือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถมอบอำนาจให้นายอำเภอปฏิบัติราชการแทนได้หรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นว่า พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบอำนาจไว้ตามมาตรา ๕ ว่า การมอบอำนาจต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ (๑) การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน (๒) ความคุ้มค่า ความรวดเร็ว และประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (๓) การกระจายอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบที่เหมาะสม และ (๔) ไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนหรือระยะเวลาในการใช้อำนาจ และไม่ต้องผ่านการพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ มากเกินความจำเป็น ดังนั้น หากผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจตามกฎหมายในเรื่องใดให้กับผู้ใดปฏิบัติราชการแทน การมอบอำนาจในเรื่องนั้นจะต้องเกิดผลตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว และมาตรา ๖ ได้กำหนดว่า ในการมอบอำนาจผู้มอบอำนาจอาจมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่อยู่ในอำนาจหน้าที่การปฏิบัติราชการของผู้มอบอำนาจ

/เพื่อให้ ...

๐:เจษฎาปฏิบัติราชการแทน

เพื่อให้ผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติราชการแทนในเรื่องนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจตามมาตรา ๕ และคำนึงถึงขีดความสามารถ ความรับผิดชอบ และความเหมาะสมตามสภาพของตำแหน่ง อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจ

กรณีการใช้อำนาจเพื่อควบคุมดูแลเทศบาลนั้น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ส่วนที่ ๖ เรื่องการควบคุมดูแลเทศบาล มาตรา ๗๑ ได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้นให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ โดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยให้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาล และตรวจสอบกิจการเรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใดๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้ และกำหนดให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดในการควบคุมดูแลเฉพาะเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยให้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาลตำบล และตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใดๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้ และเมื่อนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีในกรณีของเทศบาลเมืองและเทศบาลนครปฏิบัติการของเทศบาลไปในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่เทศบาลหรือแก่ราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัดชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีดังกล่าวไว้ก่อนได้ สำหรับกรณีเทศบาลตำบล เมื่อนายอำเภอได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม นายอำเภอมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีไว้ก่อนได้ แล้วรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อวินิจฉัยสั่งการตามสมควร ตามมาตรา ๗๒ ส่วนกรณีการเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อให้ใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาลหรือแก่ราชการ ตามมาตรา ๗๓ หรือการเสนอความเห็นให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยุบสภาเทศบาล ตามมาตรา ๗๔ นั้น กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะเสนอความเห็นดังกล่าวทั้งเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ซึ่งบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ในส่วนที่ ๖ เรื่องการควบคุมดูแลเทศบาล ประสงค์จะให้ นายอำเภอ เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดในการควบคุมดูแลเทศบาลตำบล อันมีลักษณะเป็นการกำหนดตัวผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลเทศบาลโดยพิจารณาถึงขนาดของเทศบาลกับตำแหน่งหน้าที่ของผู้นั้นเพื่อให้เกิดความเหมาะสม เมื่อพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการมอบอำนาจว่านอกจากการมอบอำนาจจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจตามมาตรา ๕ แล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถ ความรับผิดชอบ รวมถึงความเหมาะสมตามสภาพของตำแหน่ง อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจด้วย

/ดังนั้น ...

ดังนั้น หากผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรีจะมอบอำนาจในการควบคุมดูแลเทศบาลเมืองไปให้นายอำเภอ จึงอาจขัดต่อวัตถุประสงค์ตามที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดไว้ และจะเป็นการมอบอำนาจโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับขีดความสามารถ ความรับผิดชอบ รวมถึงความเหมาะสมตามสภาพของตำแหน่ง อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจ ตามนัยมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงขอแจ้งความเห็นดังกล่าวให้จังหวัดนนทบุรีนำไปประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระยุทธ เอี่ยมอำภา)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๕๕๑๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ทหารเรือเกี่ยวกับการสอบสวนและวินัยการเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาของนายกเทศมนตรีภายหลังจาก
ที่นายกเทศมนตรีได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดตรัง ที่ ตง ๐๐๓๗.๔/๐๔๓๗๓ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๔๗
๒. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.๕๒๗/๒๕๔๗ คดีหมายเลขแดงที่
อ.๓๒๗/๒๕๕๐

ตามที่จังหวัดตรังได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการ
การสอบสวนและวินัยการเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาของนายกเทศมนตรีภายหลังจากที่นายกเทศมนตรี
ได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว กรณีที่มีการร้องเรียนขอให้สอบสวนและวินัยให้นายชาติ กางอิม พ้นจากตำแหน่ง
นายกเทศมนตรีนครตรัง เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญากับเทศบาลนครตรัง ตามมาตรา ๔๘ ปญจทศ (๕)
ประกอบกับมาตรา ๔๘ จตุทศ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓)
พ.ศ. ๒๕๕๒ ว่า กรณีดังกล่าวผู้ว่าราชการจังหวัดตรังจะต้องดำเนินการสอบสวนและวินัยเกี่ยวกับความเป็น
นายกเทศมนตรีสิ้นสุดลงเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาตามกฎหมายดังกล่าวอีกหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว
มีความเห็นดังนี้

๑. ตามมาตรา ๔๘ ปญจทศ (๕) ประกอบกับมาตรา ๔๘ จตุทศ (๓) ได้กำหนดให้
นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลนั้น
เป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลนั้น หรือที่เทศบาลนั้นจะกระทำ และมาตรา ๔๘ ปญจทศ
วรรคสาม ได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินัยโดยเร็ว เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็น
นายกเทศมนตรีสิ้นสุดลงเพราะเหตุดังกล่าว และตามมาตรา ๔๘ เบญจ (๓) ได้กำหนดถึงลักษณะต้องห้าม
ของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีว่าต้องไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น
คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหาร
ท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้งด้วย

๒. คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับการสอบสวนและวินัยการ
เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่
๒๖๒/๒๕๔๗ สรุปได้ว่า แม้สมาชิกสภาเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์จะยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภา
เทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์แล้ว ก็ไม่เป็นเหตุให้การสอบสวนนั้นต้องยุติลงด้วย
เพราะเป็นการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงว่า สมาชิกผู้นั้นมีส่วนได้เสียตามที่กฎหมายห้ามไว้หรือไม่ ซึ่งถ้าได้

/ ความว่า ...

ความว่าสมาชิกผู้นั้นมีส่วนได้เสีย ย่อมทำให้ต้องพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มีส่วนได้เสียดังกล่าว โดยผู้ว่าราชการจังหวัดไม่จำเป็นต้องสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งอีก และการลาออกของสมาชิกย่อมไม่มีผลเปลี่ยนแปลงผลทางกฎหมายที่กำหนดให้สมาชิกผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีส่วนได้เสียแต่อย่างใด นอกจากนี้ การที่สมาชิกผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียยังเป็นเหตุต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งด้วยเป็นเวลาห้าปี ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

ศาลปกครองสูงสุดได้ให้ความเห็นในประเด็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับการสอบสวนในเรื่องการเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาของสมาชิกสภาเทศบาล ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.๕๒๗/๒๕๔๗ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๓๒๗/๒๕๕๐ กรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเพราะเหตุถึงคราวออกตามวาระไปแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดี (ผู้ว่าราชการจังหวัด) จะยังคงมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยผู้ฟ้องคดีเกี่ยวกับกรณีความเป็นผู้มีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาลอีกหรือไม่ โดยศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นว่า โดยที่มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับกรณีหรือเหตุที่ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง ซึ่งหมายถึงว่า เมื่อมีกรณีหรือเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นในระหว่างที่ความเป็นสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลยังคงมีอยู่ ก็ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลรายนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง ส่วนบทบัญญัติมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวที่บัญญัติว่า เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว นั้น แม้โดยทั่วไปการสอบสวนและวินิจฉัยเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการสิ้นสุดลงซึ่งสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล พึงเกิดขึ้นในระหว่างที่สมาชิกสภาเทศบาลรายนั้นยังไม่สิ้นสุดลงก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวก็ไม่ได้มีข้อจำกัดว่าการสอบสวนและวินิจฉัยจะกระทำหลังจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงแล้วมิได้ ในทางตรงกันข้ามหากแปลความว่ามีข้อจำกัดเช่นนั้น ก็จะทำให้มีการหลีกเลี่ยงผลทางกฎหมายของการสิ้นสุดลงของสมาชิกภาพจากกรณีหรือเหตุแต่ละเหตุซึ่งมีผลทางกฎหมายแตกต่างกันเสมอ ทั้งยังเป็นการเปิดช่องให้มีการกระทำอันเป็นเหตุต้องห้ามได้เมื่อใกล้ครบวาระ หรือจงใจสร้างเหตุการณ์สิ้นสุดลงของสมาชิกภาพเหตุอื่นขึ้น เพื่อให้สมาชิกภาพของตนสิ้นสุดลงก่อนมีการวินิจฉัย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่น ในระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่น ตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และดำรงตำแหน่งดังกล่าวจนครบวาระ ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีได้รับเลือกตั้งให้เป็นนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นอีก แต่มีผู้ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีโดยกล่าวหาว่าเมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นและนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นในวาระที่ผ่านมาได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่เทศบาลตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญา เหตุที่จะต้องมีการสอบสวนและวินิจฉัยจึงเกี่ยวกับการกระทำที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้ฟ้องคดียังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นอยู่ตามนัยมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงยังคงมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวได้ตามนัยมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน

บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดในเรื่องลักษณะต้องห้าม การพ้นจากตำแหน่ง และคุณสมบัติของนายกเทศมนตรีไว้

/ ในลักษณะ ...

ในลักษณะเดียวกันกับที่กำหนดไว้สำหรับสมาชิกสภาเทศบาลตั้งที่กล่าวมา ดังนั้น จึงขอให้จังหวัด
ของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) และศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวไปใช้พิจารณาเทียบเคียง
มานี้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ประสฺสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การดำเนินกิจการของคณะกรรมการภายหลังสมาชิกสภาเทศบาล
ลาออกจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี และการมีส่วนได้เสีย
ของสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔/๗๕๘ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลและกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

ประเด็นที่ ๑ คณะกรรมาธิการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร ได้ขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีนายดุสิต ชูระหาญ นายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเหนือคลองต่อผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๕ แต่นายดุสิตฯ ได้อนุมัติฎีกาเบิกจ่ายโครงการปรับปรุงท่อระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนสายเทศบาล ๔ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๕ จึงมีปัญหว่า นายดุสิตฯ ซึ่งรักษาการในตำแหน่งจะดำเนินการต่อไปจนกว่าคณะเทศมนตรีที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้หรือไม่ อย่างไร

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า แม้นายดุสิตฯ จะลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเหนือคลอง ซึ่งโดยมาตรา ๑๙ (๓) มาตรา ๔๖ (๑) และมาตรา ๔๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ จะมีผลให้คณะเทศมนตรีเทศบาลตำบลเหนือคลองสิ้นสุดลงทั้งคณะก็ตาม แต่โดยผลของมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว นายดุสิตฯ ยังคงต้องรักษาการในตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง จึงต้องดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีเทศบาลตำบลเหนือคลองใหม่

ประเด็นที่ ๒ การมีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

๒.๑ จังหวัดอุดรธานีได้รับหนังสือร้องเรียนว่า นายสุนันท์ สีลักษณ์ และนายไพฑูรย์ ปัญญารงค์ อดีตสมาชิกสภาเทศบาลเมืองอุดรธานี เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับเทศบาลเมืองอุดรธานี เนื่องจากบริษัทสีลักษณ์ จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัดบรมอาสาสมัครค้าไม้ มีนายสุนันท์ฯ เป็นกรรมการและหุ้นส่วนผู้จัดการ และบริษัทแพนปิโตรเลียม จำกัด มีนายไพฑูรย์ฯ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๔๘ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เป็นกรรมการ ได้ทำสัญญากับเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์หลายฉบับ ในขณะที่จังหวัดกำลังดำเนินการสอบสวน บุคคลทั้งสองได้ยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตามลำดับ จังหวัดอุดรดิตถ์พิจารณาแล้วเห็นว่า หากผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลทั้งสองมีส่วนได้เสีย ย่อมมีผลให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๓๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น เมื่อบุคคลทั้งสองลาออกจากตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์จึงไม่ต้องวินิจฉัยสมาชิกภาพของบุคคลทั้งสองอีก จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดอุดรดิตถ์ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์ยังคงต้องสอบสวนและวินิจฉัยการกระทำของนายสุนันท์ฯ และนายไพฑูรย์ฯ ว่ามีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๓๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ อย่างไร แม้บุคคลทั้งสองจะลาออกจากตำแหน่งแล้วก็ตาม

๒.๒ จังหวัดอุดรดิตถ์ได้รับหนังสือร้องเรียนว่า นายโชติ ปันวงศ์ก่อ อดีตประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อย อำเภอพิชัย เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อย เนื่องจากห้างหุ้นส่วนจำกัดอุดรดิตถ์โชติจินดา มีนายโชติฯ เป็นหุ้นส่วน ได้ทำสัญญาก่อสร้างถนนกับองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อย เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ต่อมาวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔ นายโชติฯ สมัครับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อย และได้รับเลือกตั้งวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ ต่อมาในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๕ นายโชติฯ ได้ลาออกจากตำแหน่งดังกล่าว ทำให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๗ ตรี (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมาวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๖ นายอำเภอพิชัยได้วินิจฉัยว่านายโชติฯ เป็นผู้มีส่วนได้เสีย จึงทำให้ขาดคุณสมบัติสมัครับเลือกตั้งและทำให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลง จังหวัดอุดรดิตถ์จึงขอหารือว่าสมาชิกภาพของนายโชติฯ สิ้นสุดลงเมื่อใด และการที่นายอำเภอพิชัยวินิจฉัยให้นายโชติฯ พ้นจากสมาชิกภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยจะเรียกค่าสินไหมทดแทนในการดำเนินการเลือกตั้งและค่าตอบแทนระหว่างดำรงตำแหน่งได้หรือไม่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยของนายโชติฯ สิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ อันเป็นวันที่นายโชติฯ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อย ตามคำวินิจฉัยของนายอำเภอพิชัย สำหรับประเด็นการเรียกค่าสินไหมทดแทนในการเลือกตั้งนั้น ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกำหนดให้สมาชิกหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ลาออกจากตำแหน่งหรือสิ้นสุดสมาชิกภาพเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียต้องชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าว ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยจึงไม่สามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ และประเด็นการเรียกค่าตอบแทนในระหว่างดำรงตำแหน่งคืบนั้น เมื่อนายอำเภอพิชัยได้วินิจฉัยให้นายโชติฯ สิ้นสุดสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่ ๒๓

มิถุนายน ๒๕๔๔ จึงทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตั้งแต่วันดังกล่าวจนถึงวันที่ลาออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๔๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ อ้อยจึงเรียกเงินดังกล่าวคืนได้

๒.๓ จังหวัดแพร่ได้รับหนังสือร้องเรียนว่า นายโชคชัย พนมขวัญ อดีตสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับเทศบาลเมืองแพร่ เนื่องจากบริษัท รัตนบรรจง จำกัด มีนายโชคชัยฯ เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามและมีหุ้นในบริษัท ได้ทำสัญญากับเทศบาลเมืองแพร่ ต่อมานายโชคชัยฯ ได้ยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ จังหวัดแพร่พิจารณาแล้วเห็นว่า การลาออกของนายโชคชัยฯ ทำให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลง จึงไม่มีเหตุที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่จะต้องวินิจฉัยสมาชิกภาพของนายโชคชัยฯ จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดแพร่ถูกต้องหรือไม่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า นายโชคชัยฯ พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่เพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ อันเป็นวันที่บริษัท รัตนบรรจง จำกัด ซึ่งมีนายโชคชัยฯ เป็นผู้ถือหุ้น ได้รับจ้างเหมาทำอาหารให้กับเทศบาลเมืองแพร่ ต่อมาเมื่อสภาเทศบาลเมืองแพร่จะครบวาระในวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ และกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งระหว่างวันที่ ๒๖-๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๖ นายโชคชัยฯ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง จึงต้องห้ามไม่ให้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

๒.๔ จังหวัดหนองบัวลำภูได้รับข้อร้องเรียนว่า นายทองหลั่น เกษทองมา นายกเทศมนตรีตำบลนากลาง เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับเทศบาลตำบลนากลาง เนื่องจากปั้มน้ำมันเกษทองมาบริการ มีนายทองหลั่นฯ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตค่าน้ำมันเชื้อเพลิงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ทำสัญญาจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เทศบาลตำบลนากลางเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ โดยมีนางจันทร์สุดา เกษทองมา บุตรสะใภ้ เป็นผู้รับมอบอำนาจ และกำหนดส่งมอบน้ำมันเชื้อเพลิงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๕ อันเป็นวันที่นายทองหลั่นฯ ได้รับเลือกตั้ง ต่อมาวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕ นายทองหลั่นฯ ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกเทศมนตรี และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ได้จดทะเบียนยกเลิกประกอบพาณิชย์กิจจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและแจ้งเลิกประกอบกิจการค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

จังหวัดหนองบัวลำภูได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า เทศบาลตำบลนากลางได้สั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากปั้มน้ำมันเกษทองมาบริการตามใบสั่งซื้อ/จ้าง เลขที่ ๒๗๑/๒๕๔๕ และเลขที่ -/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ โดยนายทวีศักดิ์ จันทะศรี นายกเทศมนตรีตำบลนากลางในขณะนั้น เป็นผู้สั่งซื้อ กำหนดส่งมอบภายใน ๑๔ วัน เทศบาลตำบลนากลางได้ตรวจรับพัสดุเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๕ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ นายทองหลั่นฯ ในฐานะนายกเทศมนตรีได้อนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่นางจันทร์สุดาฯ ตามใบสั่งซื้อ/จ้างวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นว่า นายทองหลั่นฯ ขาดเจตนากระทำการอัน

ต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ เนื่องจากเป็นการดำเนินการตามที่เทศบาลตำบลนากลางได้สั่งซื้อไว้ก่อนที่นายทองหลัณา จะได้รับเลือกตั้ง ประกอบกับตั้งแต่วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นมา ปืมน้ำมันเกษตรของมาบริกรก็ได้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เทศบาลตำบลนากลางอีกแต่อย่างใด จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดหนองบัวลำภูถูกต้องหรือไม่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ นายทวีศักดิ์ จันทะศรี นายกเทศมนตรีตำบลนากลางในขณะนั้น ได้สั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากปัมน้ำมันเกษตรของมาบริกร ซึ่งมีนายทองหลัณา เป็นผู้จดทะเบียนจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง และกำหนดส่งมอบวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ อันเป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง แต่เนื่องจากในวันดังกล่าวเทศบาลยังไม่ได้ประกาศผลการนับคะแนน ประกอบกับเป็นการเบิกจ่ายเงินตามอำนาจหน้าที่และข้อผูกพันในสัญญา ดังนั้นจึงไม่ถึงว่านายทองหลัณา อาศัยโอกาสที่ตนมีอำนาจบริหารงานเทศบาลแสวงหาประโยชน์จากสัญญา และกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ

เนื่องจากประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายและยังไม่เคยมีแนวปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในฐานะที่มีหน้าที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงขอหารือว่าความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว ประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ เห็นว่า เมื่อมาตรา ๔๕ (๕)^๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้เทศมนตรีทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อความเป็นเทศมนตรีของนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลง แต่เพื่อการบริหารงานและการบริการสาธารณะของเทศบาลที่ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในวรรคสองของมาตรา ๔๕ นี้ จึงได้บัญญัติให้คณะเทศมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุดังกล่าวต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการต่อไปจนกว่าคณะเทศมนตรีที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ สำหรับกรณีนี้เมื่อนายดุสิตฯ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ ย่อมมีผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภา

^๑มาตรา ๔๕ เทศมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) ความเป็นเทศมนตรีของนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลง หรือคณะเทศมนตรีลาออก หรือ

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่เทศมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) (๔) หรือ (๕) คณะเทศมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการต่อไปจนกว่าคณะเทศมนตรีที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ฯลฯ

ฯลฯ

เทศบาลตำบลเหนือคลองสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๙ (๓)^๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และเป็นผลให้พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี ตามมาตรา ๔๖ (๑)^๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ อันทำให้คณะเทศมนตรีทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยตามมาตรา ๔๕(๕)^๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่ด้วยผลของมาตรา ๔๕ วรรคสอง^๕ คณะเทศมนตรีชุดดังกล่าวจึงคงต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่ ดังนั้น นายดุสิตา ในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง จึงทำการอนุมัติฎีกาเบิกจ่ายโครงการปรับปรุงท่อระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนสายเทศบาล ๔ ในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๕ ได้

ประเด็นที่ ๒ กรณีการมีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเห็นดังนี้

๒.๑ กรณีของนายสุนันท์ฯ และนายไพฑูรย์ฯ แม้จะยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์แล้ว ก็ไม่เป็นเหตุให้การสอบสวนนั้นต้องยุติลงด้วย เพราะเป็นการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงว่า สมาชิกผู้นั้นมีส่วนได้เสียตามที่กฎหมายห้ามไว้หรือไม่ ซึ่งถ้าได้ความว่าสมาชิกผู้นั้นมีส่วนได้เสีย ย่อมทำให้ต้องพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มีส่วนได้เสียดังกล่าว โดยผู้ว่าราชการจังหวัดไม่จำเป็นต้องสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งอีก และการลาออกของสมาชิกย่อมไม่มีผลเปลี่ยนแปลงผลทางกฎหมายที่กำหนดให้สมาชิกผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีส่วนได้เสียแต่อย่างใด นอกจากนั้น การที่สมาชิกผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ยังเป็นเหตุต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งด้วยเป็นเวลาห้าปี ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง^๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

^๒มาตรา ๑๙ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเมื่อ

๑.ลา
๒.ลา

(๓) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

๑.ลา
๒.ลา

^๓มาตรา ๔๖ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๕ แล้ว ความเป็นเทศมนตรีจะสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

(๑) พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล

๑.ลา
๒.ลา

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๖มาตรา ๑๕ ๑.ลา
๒.ลา

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว จะต้องไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

๒๕๔๒ ในกรณีนี้เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ เป็นวันที่นายโชติฯ ได้รับเลือกตั้งจึงต้องถือว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยของนายโชติฯ สิ้นสุดลงในวันดังกล่าว เป็นต้นไป คำสั่งของนายอำเภอพิชัยจึงเป็นอันถูกต้องแล้ว

สำหรับประเด็นการเรียกค่าสินไหมทดแทนในการดำเนินการเลือกตั้งนั้น เมื่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยเป็นการเลือกตั้งก่อนที่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ใช้บังคับ ซึ่งตามมาตรา ๔๕ วรรคสาม^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และตามมาตรา ๒๕^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า ในระหว่างที่ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลม ดังนั้น การเลือกตั้งกรณีนี้จึงต้องใช้กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อกฎหมายดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ผู้ที่ไม่ได้กำหนดให้ผู้ที่ลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหรือสิ้นสุดสมาชิกภาพเนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสียต้องชดใช้ค่าเสียหายในการดำเนินการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างแต่อย่างใด ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นก็ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยจึงไม่สามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนในการดำเนินการเลือกตั้งจากนายโชติฯ ในกรณีดังกล่าวได้

สำหรับกรณีการเรียกค่าตอบแทนในระหว่างดำรงตำแหน่งของนายโชติฯ นั้น แม้ นายโชติฯ จะขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้งตั้งแต่แรก แต่เมื่อนายโชติฯ ได้รับเลือกตั้งและปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยมาโดยตลอด ประกอบกับไม่มีบทบัญญัติกฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียกค่าตอบแทนคืนได้ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยจึงไม่สามารถเรียกค่าตอบแทนดังกล่าวคืน

^{๑๑}มาตรา ๔๕ วรรคสาม

วรรคสาม

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

วรรคสาม

วรรคสาม

^{๑๒}มาตรา ๒๕ ในระหว่างที่ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ และยกเว้นไม่ต้องเรียกเก็บเงินประกันการสมัคร

วรรคสาม

วรรคสาม

๒.๓ กรณีของนายโชคชัยฯ แม้จะลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ก่อนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่จะได้วินิจฉัย ก็ห้ามมิให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ไม่มีอำนาจวินิจฉัยไม่ กรณีนี้จึงมีความเห็นเช่นเดียวกับข้อ ๒.๑

๒.๔ กรณีของนายทองหลั่นฯ แม้ว่าสัญญาจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงที่ป้อนน้ำมันเกษตรมาบริการ ระหว่างนางจันทร์สุดาฯ ผู้รับมอบอำนาจจากนายทองหลั่นฯ กับเทศบาลตำบลนากลางได้ทำไว้ก่อนที่นายทองหลั่นฯ จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง คือในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ก็ตาม แต่เมื่อในวันกำหนดส่งมอบน้ำมันเชื้อเพลิงตามที่ได้ทำสัญญาไว้ นั้น เป็นวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันเดียวกันกับวันที่นายทองหลั่นฯ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง ซึ่งตามกฎหมายกำหนดให้วันดังกล่าวเป็นวันเริ่มต้นของการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล จึงมีผลให้นายทองหลั่นฯ เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับเทศบาลตำบลนากลาง แม้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่าตั้งแต่วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เป็นต้นมา ป้อนน้ำมันเกษตรมาบริการมิได้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เทศบาลตำบลนากลางอีกแต่อย่างไร ทั้งนี้ เพราะมาตรา ๑๘ ทวิ^{๓๓} ประกอบกับมาตรา ๑๙ (๖)^{๓๔} แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ มีวัตถุประสงค์ที่จะป้องกันมิให้สมาชิกสภาเทศบาลเข้ามามีส่วนได้เสียกับเทศบาลที่ตนเข้ามาดำรงตำแหน่ง ดังนั้น เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๕ นายทองหลั่นฯ มีสมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ได้ทำไว้กับเทศบาลตำบลนากลาง ซึ่งเป็นกรณีกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ (๖) ประกอบกับมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ที่มีผลให้ต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่มิเหตุดังกล่าวเป็นต้นไป

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๔๗

^{๓๓}มาตรา ๑๘ ทวิ สมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลหรือที่เทศบาลจะกระทำ

^{๓๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

แต่ก่อนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง นายประติษฐ์ ยงข่วน ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นเช่นเดียวกับผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีว่า เมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นในวาระที่ผ่านมา ผู้ฟ้องคดีในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่น ได้ทำสัญญาซื้อขายนม ยูเอชที ยี่ห้อ แอนเด็ค ชนิดจืด ขนาดบรรจุไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ มิลลิลิตร จำนวน ๑๑,๘๕๐ กล่อง เป็นเงิน ๕๘,๗๕๐ บาท กับบริษัท ส. ชุปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด โดยบริษัทดังกล่าวมีนางจงกลณี อินทรสมใจ บุตรสาวของผู้ฟ้องคดีเป็นกรรมการผู้จัดการ บริษัท ปรากฏตามสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๔๔ และได้ทำสัญญาซื้อขายนม ยูเอชที ยี่ห้อ แอนเด็ค ชนิดจืด ขนาดบรรจุไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ มิลลิลิตร จำนวน ๑๒,๓๖๔ กล่อง เป็นเงิน ๖๑,๘๑๗ บาท กับบริษัท ส. ชุปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด เช่นเดียวกัน ปรากฏตามสัญญาเลขที่ ๓/๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๗๖๔/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว แต่ในระหว่างสอบสวน คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรองผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่น จึงทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นเป็นครั้งที่สอง ต่อมาเมื่อผลการสอบสวนแล้วเสร็จ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ วินิจฉัยว่า การที่เทศบาลตำบลสูงเม่นโดยผู้ฟ้องคดีในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นได้ทำสัญญา เลขที่ ๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และสัญญาเลขที่ ๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ กับบริษัท ส. ชุปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ในทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญา เป็นการกระทำ อันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่มีส่วนได้เสียโดยผู้ถูกฟ้องคดีไม่จำเป็นต้องสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งอีก ต่อมานายประติษฐ์ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีขอให้สอบสวน และวินิจฉัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ฟ้องคดี กรณีเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วมีส่วนได้เสียในทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ทำกับเทศบาลตำบลสูงเม่นแต่ยังไม่ถึงห้าปี นับแต่วันที่ทำสัญญา ซึ่งทำให้ผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติการสมัครรับเลือกตั้งเป็น นายกเทศมนตรีตามมาตรา ๔๘ เบญจ (๓) ประกอบกับมาตรา ๔๘ ปัญจทศ (๔) แห่ง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒)

/พ.ศ. ๒๕๕๖...

พ.ศ. ๒๕๔๖ และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีสอบสวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีของผู้นับถือศาสนาว่าสิ้นสุดหรือไม่โดยเร็วตามมาตรา ๔๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๙๒๗/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้นั้น สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นจะต้องมีอยู่ แต่กรณีของผู้ฟ้องคดีปรากฏว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นของผู้ฟ้องคดีในวาระที่ผ่านมาได้สิ้นสุดลงด้วยเหตุถึงคราวออกตามวาระ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่มีอำนาจที่จะสอบสวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นของผู้ฟ้องคดีว่าสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้อีก แต่ผู้ถูกฟ้องคดีกลับดำเนินการโดยมุ่งหมายวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นในวาระที่ผ่านมาพ้นไปแล้ว เพื่อที่จะนำคำวินิจฉัยดังกล่าวมาใช้เป็นข้ออ้างให้ผู้ฟ้องคดีต้องด้วยลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตามมาตรา ๔๘ เบญจ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ อันเป็นกฎหมายที่เพิ่งมีผลใช้บังคับในภายหลัง และวินิจฉัยให้ความเป็นนายกเทศมนตรีของผู้ฟ้องคดีในวาระปัจจุบันสิ้นสุดลงอีก การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว เป็นการทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นของผู้ฟ้องคดีในวาระที่ผ่านมาต้องสิ้นสุดลงถึงสองครั้ง ในวาระเดียวกัน กล่าวคือ ในครั้งแรกสมาชิกภาพของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงเมื่อถึงคราวออกตามวาระตามมาตรา ๑๙ (๑) ส่วนครั้งที่สองสมาชิกภาพของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงก่อนครบวาระ เพราะเหตุกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ ตามมาตรา ๑๙ (๖) ทั้งๆ ที่เรื่องดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๑/๑๗๘๖ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ แจ้งว่าการพิจารณาว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่จะกระทำให้แก่เทศบาลหรือที่เทศบาลจะกระทำ จะต้องเป็นกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนได้เสียในสัญญากับเทศบาลในขณะที่ตนเองดำรงตำแหน่งอยู่ในสมัยหรือวาระที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้สอบสวนและวินิจฉัยให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หากสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นได้กระทำการอันต้องห้ามในวาระการดำรงตำแหน่งที่ผ่านมา

/และได้ครบ...

และได้ครบวาระการดำรงตำแหน่ง รวมทั้งความผูกพันของสัญญาได้สิ้นสุดลงในวาระการดำรงตำแหน่งที่ครบวาระไปแล้วก็ไม่สามารถนำการกระทำที่ฝ่าฝืนมาวินิจฉัยในวาระที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันได้ และผู้ถูกฟ้องคดีทราบดีว่านับตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นมา ผู้ฟ้องคดีได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นด้วยเหตุถึงคราวออกตามวาระแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ยังนำหนังสือร้องเรียนของนายประดิษฐ์ มาอ้างเป็นกรณีสงสัยเพื่อใช้อำนาจสอบสวนและวินิจฉัยสมาชิกภาพของผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง อีก ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ผู้ถูกฟ้องคดีเคยวินิจฉัยไว้ตามหนังสือ ที่ ลป ๐๐๑๘.๒/๑๐๑๘๗ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และขัดต่อคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗/๒๕๔๗ จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีจงใจใช้อำนาจกลั่นแกล้งสอบสวนและวินิจฉัยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมและเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และสัญญาเลขที่ ๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่จะวินิจฉัยชี้ขาดว่าสมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในสัญญาที่ได้มาจากการสอบสวนทั้งหมดว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นได้กระทำการดังกล่าวหรือไม่ มิใช่พิจารณาแต่เพียงฐานะความสัมพันธ์ของบุคคลที่ลงนามในสัญญาซึ่งไม่ใช่ข้อสาระสำคัญที่จะนำมาเป็นข้อชี้ขาดว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นมีส่วนได้เสียในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือไม่ สำหรับกรณีเทศบาลตำบลสูงเม่นโดยผู้ฟ้องคดีในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นได้จัดซื้อนมพร้อมดื่มจากบริษัท ส. ซุปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ตามสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๔๔ และเลขที่ ๓/๒๕๔๔ นั้น ผู้ฟ้องคดีมิได้เป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมดังกล่าว แต่เป็นการจัดซื้อตามโครงการถ่ายโอนงบประมาณกิจกรรมจัดซื้อวัสดุการศึกษา อาหารกลางวัน และอาหารเสริม (นม) ปีงบประมาณ ๒๕๔๔ จากหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่จัดซื้อนมจากบัญชีรายชื่อผู้ประกอบการแปรรูปนมที่มีสิทธิจำหน่ายนมพร้อมดื่มตามยี่ห้อที่กรมปศุสัตว์กำหนดพร้อมกับราคากลาง ซึ่งผู้ฟ้องคดีก็ได้จัดซื้อตรงตามยี่ห้อ

/และรายชื่อ...

และรายชื่อผู้มีสิทธิจำหน่ายนมที่ผู้ถูกฟ้องคดีแจ้ง ทั้งจัดซื้อได้ในราคาที่ต่ำกว่าราคากลางที่กำหนด การทำสัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าว ได้กระทำโดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลตำบลสูงเม่น และมีการส่งมอบและเบิกจ่ายเงินกันถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ อีกทั้งในการสอบสวนไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีได้กระทำการกีดกันขัดขวางผู้ประกอบการรายอื่นเพื่อมิให้มาจำหน่าย หรือได้รับประโยชน์จากเงินส่วนต่างที่ต่ำกว่าราคากลางแต่อย่างใด ส่วนบริษัท ส. ซุปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ซึ่งเป็นคู่สัญญา ก็เป็นบริษัทที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และเป็นตัวแทนในการจำหน่ายนมโดยตรงให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ ในเขตตำบลสูงเม่นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ มิใช่เพิ่งมาจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและเป็นตัวแทนในการจำหน่ายนมเมื่อมีโครงการถ่ายโอนเงินงบประมาณในการจัดซื้อนมมายังเทศบาลตำบลสูงเม่นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ สำหรับนางจกกลณีซึ่งเป็นผู้ลงนามในสัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าวในฐานะกรรมการผู้จัดการของบริษัท ส. ซุปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด แม้จะมีฐานะความสัมพันธ์โดยเป็นบุตรสาวของผู้ฟ้องคดี แต่ก็ได้ทำในนามส่วนตัว อีกทั้งนางจกกลณีก็บรรลุนิติภาวะและมีครอบครัวไปแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ประกอบกับ ผู้ฟ้องคดีไม่ได้เป็นผู้ถือหุ้นหรือกรรมการของบริษัท ส. ซุปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด หรือเป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์นมยี่ห้อแอนเด็ค หรือมีอาชีพในการค้าขายนมหรือเป็นตัวแทนหรือนายหน้าในการจำหน่ายนมให้แก่บริษัทใด ข้อเท็จจริงดังกล่าว ล้วนแต่เป็นสาระสำคัญที่สนับสนุนว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีกลับพิจารณาแต่เพียงฐานะของนางจกกลณีว่าเป็นบุตรสาวของผู้ฟ้องคดีแล้ววินิจฉัยลอย ๆ ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลสูงเม่นเป็นคู่สัญญา โดยไม่นำข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญดังกล่าวมาพิจารณาโดยเที่ยงธรรมและแสดงพยานหลักฐานให้เห็นได้ว่า ผู้ฟ้องคดีมีส่วนได้เสียอะไร จำนวนเท่าใด ในทางตรงหรือทางอ้อม คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวขัดต่อข้อเท็จจริงและเหตุผลตามพยานหลักฐานที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวนและเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมเป็นคำวินิจฉัยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗

เรื่อง วินิจฉัยการมีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาล

/๒. ขอทูลเกล้า...

๒. ขอบุเลาการบังคับตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า นายประดิษฐ์มีหนังสือร้องเรียนถึงผู้ถูกฟ้องคดี กล่าวหาว่า ผู้ฟ้องคดีเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นในวาระที่ผ่านมา เป็นผู้มีส่วนได้เสียทั้งทางตรงและทางอ้อมในสัญญาซื้อขายนม ผู้ถูกฟ้องคดีจึงอาศัยอำนาจ ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๗๖๔/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ผลการสอบสวน ปรากฏว่าเมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นในวาระที่ผ่านมา ได้ทำสัญญาซื้อขายนมกับบริษัท ส.ชุปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทของบุตรสาว ผู้ฟ้องคดี รวม ๒ สัญญา ได้แก่ สัญญาเลขที่ ๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และสัญญาเลขที่ ๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ การกระทำของผู้ฟ้องคดี ดังกล่าว จึงทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๑๘ (๖) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจในการวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพ ของผู้ฟ้องคดี ดังนั้น คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายมาตรา ๑๘ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ให้การไว้แต่อย่างใด

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งจังหวัดแพร่ ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิก สภาเทศบาลตามบทบัญญัติมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ต้องเป็นกรณี ที่มีผลจากการที่สมาชิกสภาเทศบาลได้กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ และได้กระทำการในขณะที่ยังเป็นสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ ประกอบกับการที่ผู้ว่าราชการจังหวัด จะสอบสวนและวินิจฉัยตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง เนื่องจากมีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของ สมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงด้วยเหตุตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๖) หรือด้วยเหตุอื่น

ที่กฎหมาย...

ที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ จะต้องเป็นการวินิจฉัยในขณะที่สมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้น
ยังคงดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ คดีนี้ผู้ฟ้องคดีเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่น
และดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่น ต่อมาวาระของสภาเทศบาลตำบลสูงเม่น
ได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ (ที่ถูกคือ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖) สมาชิกภาพ
ของผู้ฟ้องคดีในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นย่อมสิ้นสุดลงแล้วนับแต่วันดังกล่าว
เนื่องจากถึงคราวออกตามวาระตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว
แม้ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นและดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี
ตำบลสูงเม่น หากผู้ฟ้องคดีได้กระทำการอันถือได้ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่เทศบาล
ตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญาก็ตาม แต่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้สอบสวนและวินิจฉัยการกระทำดังกล่าว
ของผู้ฟ้องคดีในขณะที่ผู้ฟ้องคดีพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่น เนื่องจาก
ถึงคราวออกตามวาระแล้ว การวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีย่อมไม่อาจมีผลให้ผู้ฟ้องคดี
ต้องพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นเนื่องจากได้กระทำการอันต้องห้าม
ตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้อีก ดังนั้น คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดี
ตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ ซึ่งได้วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดี
เป็นผู้มีส่วนได้เสียในทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญา
อันเป็นการกระทำต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงเป็นคำวินิจฉัย
ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และย่อมไม่มีผลให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล
ตำบลสูงเม่นและนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๖) แห่ง
พระราชบัญญัติเดียวกัน

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗
ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ นับแต่วันที่ได้อ่านคำสั่งดังกล่าว

ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า หากสมาชิก
สภาเทศบาลผู้ใดเข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำ
ให้แก่เทศบาลหรือที่เทศบาลจะกระทำ ไม่ว่าจะในทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม สมาชิกภาพ
ของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นจะต้องสิ้นสุดลงทันที อันเป็นการพ้นจากตำแหน่งโดยผล
ของกฎหมายโดยไม่จำเป็นต้องมีการวินิจฉัยหรือสั่งการของบุคคลใด ซึ่งแสดงว่ากฎหมาย
ได้มอบความไว้วางใจและความรับผิดชอบในการกำกับดูแลความประพฤติ การกระทำ

/และการ...

และการวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เช่นนั้นหรือไม่ไว้ในความรับผิดชอบของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นเองเป็นสำคัญ หากสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียเช่นนั้นก็ย่อมพ้นจากสมาชิกภาพโดยผลของกฎหมายทันทีโดยอาศัยเพียงการรับรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียดังกล่าวด้วยตัวของสมาชิกสภาเทศบาลแต่ละคนนั้นเอง ส่วนการวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาอันเป็นการกระทำต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ ตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นเพียงการวินิจฉัยพฤติกรรมการกระทำเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียในสัญญาดังกล่าว เพื่อให้ได้ความจริงว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นมีส่วนได้เสียตามที่กฎหมายห้ามไว้หรือไม่ อันประกอบให้การพ้นจากสมาชิกภาพโดยผลของกฎหมายสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเท่านั้น ซึ่งตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ ผู้ถูกฟ้องคดีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยพฤติกรรมการกระทำเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียในสัญญาของผู้ฟ้องคดีโดยพิจารณาจากพยานเอกสารและพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ความจริงว่า ผู้ฟ้องคดีได้กระทำการเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาตามที่ถูกลงกล่าวหาจริงหรือไม่เท่านั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีสอบสวนแล้ววินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีมีส่วนได้เสียในสัญญา ย่อมทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มีส่วนได้เสียในสัญญาดังกล่าวโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน โดยผู้ถูกฟ้องคดีไม่จำเป็นต้องสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งอีก และการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระของผู้ฟ้องคดี ย่อมไม่มีผลเปลี่ยนแปลงผลทางกฎหมายที่กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีส่วนได้เสียแต่อย่างใด อันเป็นการสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๔๗ ดังนั้น คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ จึงมิใช่คำสั่งทางปกครองที่สั่งให้สมาชิกสภาเทศบาลพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล อันมีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของบุคคล การที่สมาชิกผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียยังเป็นเหตุต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปีตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง และมาตรา ๔๘ เบญจ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ อีกด้วย นอกจากนี้ ตามเจตนารมณ์

/ของมาตรา...

ของมาตรา ๔๘ เบญจ (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ห้ามมิให้บุคคลที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง มาสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว นอกจากจะมีผลทำให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียในสัญญาของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ หากฝ่าฝืนต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ (๖) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่มีผลบังคับใช้ได้จริงแล้ว ยังมีผลทำให้บทบัญญัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันไม่สามารถใช้บังคับได้เช่นกัน กล่าวคือ หากไม่มีบุคคลใดยื่นเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัย หรือมีการยื่นเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยแล้ว แต่ต่อมาสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นรู้ว่าตนเองมีส่วนได้เสียในสัญญาก็จะยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งก่อนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะวินิจฉัย ซึ่งจะทำให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุลาออก มิใช่พ้นจากตำแหน่งเพราะมีส่วนได้เสียในสัญญา อันจะส่งผลให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในคราวต่อไปได้อีก ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๙๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นยกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า คำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๙๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ มิใช่เป็นคำสั่งทางปกครองนั้น เป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยเหตุผล เพราะในคำสั่งดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งต่อผู้ฟ้องคดีว่า คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีนี้เป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๗ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองและระยะเวลาที่สามารถยื่นคำฟ้องไว้ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ทั้งระบุด้วยว่าคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เมื่อศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดี

/ตามคำสั่ง...

ตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ เป็นคำวินิจฉัยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่มีผลให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่น และนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีกลับยกข้ออ้างขึ้นใหม่ว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวมิใช่เป็นคำสั่งทางปกครอง อนุทรรณของผู้ถูกฟ้องคดีในประเด็นนี้ จึงเป็นข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้น อันต้องห้ามมิให้อุทรรณตามข้อ ๑๐๑ วรรคสอง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยในคำสั่งดังกล่าวว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญาซึ่งเป็นการกระทำอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว นั้น เป็นการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดีที่มีผลทำให้สถานภาพของผู้ฟ้องคดีต้องเป็นผู้ที่พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นในเหตุกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ (๖) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวจึงมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีและเป็นคำสั่งทางปกครองโดยแท้ นอกจากนี้การที่ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาเพียงฐานะความสัมพันธ์ของบุคคลระหว่างผู้ฟ้องคดีกับนางจงกลณี กรรมการผู้จัดการบริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ว่าเป็นมารดากับบุตร แล้ววินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่เทศบาลตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญาในทางตรงหรือทางอ้อม โดยไม่พิจารณาข้อเท็จจริงในสัญญาให้ได้รับความชัดเจนว่าผู้ฟ้องคดีมีส่วนได้เสียในทางตรงและทางอ้อมอย่างไร และในจำนวนเท่าใด ประกอบกับบริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และเป็นตัวแทนในการจำหน่ายนมโดยตรงแก่โรงเรียนต่าง ๆ ในเขตตำบลสูงเม่นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มิใช่เพิ่งมาจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและเป็นตัวแทนในการจำหน่ายนมเมื่อมีการถ่ายโอนเงินงบประมาณในการจัดซื้อนมมายังเทศบาลตำบลสูงเม่นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ อีกทั้งผู้ฟ้องคดีไม่ได้เป็นกรรมการหรือผู้ถือหุ้นของบริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด และไม่มีส่วนได้เสียใด ๆ ในกิจการของบริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ตลอดจนการที่บุตรของบุคคลใดเป็นกรรมการหรือผู้ถือหุ้นในบริษัทใดไปทำสัญญาในนามของบริษัท หรือแม้ในนามส่วนตัวกับผู้ใด ก็มีได้หมายความว่าบุคคลนั้นจะต้องเกี่ยวข้องมีส่วนได้เสียในบริษัทนั้นหรือในสัญญาฉบับนั้นด้วย นอกจากนี้ในการจัดซื้อนมไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีได้เกิดกันหรือขัดขวางบริษัทอื่นไม่ให้มาทำสัญญาขายนมกับเทศบาลตำบลสูงเม่น ไปเรียกหรือรับเงินหรือผลประโยชน์ใด ๆ จากบริษัท ส.ซูเปอร์มาร์เก็ต จำกัด หรือจากผู้ใด เพื่อการที่เทศบาลตำบลสูงเม่นจะทำสัญญานั้น หากแต่เทศบาลตำบลสูงเม่นได้ทำสัญญาซื้อขาย กับบริษัทที่อยู่ในบัญชีรายชื่อของผู้ประกอบการแปรรูปนมที่มีสิทธิจำหน่ายนมพร้อมดื่ม ในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนของทางราชการตามที่จังหวัดแพร่ได้มีหนังสือ จังหวัดแพร่ ที่ พร ๐๐๑๘/ว ๑๘๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔ แจ้งต่อองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่เพื่อทราบและปฏิบัติ โดยกำหนดราคากลางมาด้วย ซึ่งในสัญญาทั้งสองฉบับเป็นการซื้อในราคาที่ต่ำกว่าราคากลางที่ทางราชการกำหนด โดยไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้นำเงินค่านมส่วนต่างที่ต่ำกว่าราคากลางนั้นไปเป็นประโยชน์ แก่ตนเองหรือผู้ใด ข้อเท็จจริงดังกล่าวล้วนแต่เป็นสาระสำคัญในสัญญาที่ต้องนำมาพิจารณา ชั่งน้ำหนักในการวินิจฉัยเรื่องการมีส่วนได้เสียในสัญญาที่เทศบาลตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญา ให้สิ้นกระแสความทั้งสิ้น แต่ในคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีได้นำข้อเท็จจริงดังกล่าว มาพิจารณาด้วยไม่ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีรับฟังข้อเท็จจริงเพียงว่าผู้ฟ้องคดีเป็นมารดาของ นางจงกลณี ไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ชัดชัดได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่เทศบาลตำบลสูงเม่น เป็นคู่สัญญาไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

สำหรับกรณีการพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลก่อนถึงคราวออกตามวาระ ตามมาตรา ๑๙ (๔) (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นด้วยกับคำพิพากษา ของศาลปกครองชั้นต้นที่วินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะสอบสวนและวินิจฉัยกรณีสงสัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงด้วยเหตุตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๖) หรือด้วยเหตุอื่นที่กฎหมายบัญญัติตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หรือไม่ จะต้องเป็นการวินิจฉัยในขณะที่สมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นยังคงดำรงตำแหน่งสมาชิก สภาเทศบาล เมื่อผู้ฟ้องคดีได้พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่น เนื่องจากถึงคราวออกตามวาระ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่มีอำนาจวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากการเป็น สมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นได้อีก คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และย่อมไม่มีผลให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นและ นายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว นอกจากนี้หากพิจารณาหนังสือร้องเรียนของนายประดิษฐ์ ฉบับลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ จะเห็นได้ว่านายประดิษฐ์ได้ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีได้กระทำการอันต้องห้าม

/ตามมาตรา...

ตามมาตรา ๑๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ และมีผลเมื่อใด ก็เพื่อที่จะให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลของผู้ฟ้องคดีได้สิ้นสุดลงตามกฎหมาย เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสภาตำบลสูงเม่นของผู้ฟ้องคดีได้สิ้นสุดลงตามกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ แล้ว จึงไม่เป็นประโยชน์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องสั่งการสอบสวนและวินิจฉัยตามหนังสือร้องเรียนนั้นอีก ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์จำ การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ มีผลทำให้บทบัญญัติมาตรา ๑๕ วรรคสอง และมาตรา ๔๘ เบญจ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ มีปัญหาในการใช้บังคับ หรือไม่สามารถบังคับได้ อันเป็นการขัดต่อทฤษฎีกฎหมายเชิงสังคมวิทยานั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเรื่องนอกประเด็น อย่างไรก็ตาม เรื่องการลาออกของสมาชิกสภาเทศบาลเป็นสิทธิเฉพาะตัวของสมาชิกสภาเทศบาลแต่ละคน โดยกฎหมายบัญญัติให้ยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นสิ้นสุดลง หากกฎหมายประสงค์ที่จะไม่ให้สมาชิกลาออกก่อนถึงคราวออกตามวาระกฎหมายก็จะต้องบัญญัติไว้อย่างแน่นอน ดังนั้น การลาออกของสมาชิกสภาเทศบาลจึงเป็นการกระทำตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ส่วนกรณีสมาชิกสภาเทศบาลลาออกโดยชอบแล้วจะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในคราวต่อไปหรือไม่นั้น เป็นเรื่องคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องเป็นผู้ตรวจสอบและสอบสวนว่าผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงไม่น่าเป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายหรือเกิดปัญหาต่อสังคมทำให้สังคมวุ่นวายได้ดังที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างในอุทธรณ์ไม่ ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือชี้แจงเพิ่มเติมต่อศาลตามคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ความว่า ภูมิลำเนาที่ผู้ฟ้องคดีมีสถานที่อยู่เป็นแหล่งสำคัญตามความเป็นจริง คือ บ้านเลขที่ ๒๒๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ โดยผู้ฟ้องคดีอยู่ที่บ้านเลขที่ดังกล่าวตลอดมาตั้งแต่เกิดจนปัจจุบัน ในระหว่างวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีก็อยู่ที่บ้านเลขที่ ๒๒๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ แต่ผู้ฟ้องคดีมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่ ๒๓๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๖ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ย้ายชื่อจากบ้านเลขที่ ๒๒๔

ไปที่บ้านเลขที่...

ไปที่บ้านเลขที่ ๒๓๒ เพื่อการขอใช้ไฟฟ้าสำหรับบ้านเลขที่ ๒๓๒ และยังไม่ได้ย้ายชื่อกลับจนปัจจุบัน

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ในวาระระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ จนครบวาระดังกล่าว ต่อมาเมื่อผู้ฟ้องคดีพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นด้วยเหตุถึงคราวออกตามวาระเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ แล้ว ผู้ฟ้องคดีได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นอีกครั้งหนึ่ง ผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๗ ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับคะแนนสูงสุด แต่ก่อนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศรับรองผลการเลือกตั้งดังกล่าว นายประดิษฐ์ ยงยวน ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นเช่นเดียวกับผู้ฟ้องคดี ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีว่า เมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นในวาระที่ผ่านมา ผู้ฟ้องคดีได้มีส่วนได้เสียในสัญญาซื้อขายนมตามสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และสัญญาเลขที่ ๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เนื่องจากได้ทำสัญญากับบริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทของนางจงกลณี อินทรสมใจ บุตรสาวผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๗๖๔/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในระหว่างการสอบสวนดังกล่าว คณะกรรมการเลือกตั้งได้มีประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๗ สำหรับการสอบสวนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีถูกร้องเรียนนั้น คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้มีหนังสือรายงานผลการสอบสวนว่า ผู้ฟ้องคดีกับนางจงกลณีมีฐานะความสัมพันธ์เกี่ยวกัน โดยผู้ฟ้องคดีเป็นมารดาของนางจงกลณี ซึ่งตามเอกสารหลักฐานที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวนดังกล่าว โดยสำเนา

/รายการ...

รายการจากฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน ออกโดยสำนักทะเบียนจังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ ระบุว่า ขณะที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดีอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๓๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ และตามสำเนาบันทึกการให้ถ้อยคำของผู้ฟ้องคดีต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีระบุว่าผู้ฟ้องคดีอยู่บ้านเลขที่ ๒๓๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ โดยผู้ฟ้องคดีมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่ ๒๓๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๖ จนถึงปัจจุบัน ส่วนนางจงกลณีปรากฏหลักฐานตามสำเนารายการจากฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน ออกโดยสำนักทะเบียนจังหวัดแพร่เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ ระบุว่า ขณะที่นางจงกลณียื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๗ นางจงกลณีอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๓๒/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ และตามสำเนาบันทึกการให้ถ้อยคำของนางจงกลณีต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ ระบุว่านางจงกลณีอยู่บ้านเลขที่ ๒๓๒/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ สำหรับข้อมูลของบริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ปรากฏหลักฐานตามหนังสือรับรองที่ออกโดยสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทจังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ระบุว่า บริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ได้จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัท เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๖ มีกรรมการของบริษัทจำนวน ๒ คน คือ ๑.นายติสกาล อินทรสมใจ ๒.นางจงกลณี แต่จำนวนหรือชื่อกรรมการซึ่งลงชื่อผูกพันบริษัทได้ คือ นางจงกลณีลงลายมือชื่อและประทับตราของบริษัท มีทุนจดทะเบียน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่เลขที่ ๒๓๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ และสำนักงานสาขาทั้งอยู่เลขที่ ๒๓๒/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วจึงมีคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญาซึ่งเป็นการกระทำอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มีส่วนได้เสียดังกล่าวตามมาตรา ๑๘ (๖) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

/คดีมีประเด็น...

คดีนี้มีประเด็นต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดี ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๙๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ เป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ และผู้ถูกฟ้องคดียกข้ออ้างดังกล่าวขึ้นกล่าวอ้างในชั้นอุทธรณ์ได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า โดยที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัตินิยามคำว่า คำสั่งทางปกครอง หมายความว่า การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ และโดยที่มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเมื่อกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ และวรรคสอง กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็วเมื่อมีกรณีสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๖) ซึ่งการวินิจฉัยดังกล่าวเป็นการวินิจฉัยข้อเท็จจริงเพื่อให้เป็นยุติว่าสมาชิกผู้นั้นได้กระทำการอันต้องห้ามที่เป็นเหตุให้พ้นจากสมาชิกภาพจริงหรือไม่ หากสอบสวนแล้วได้ความว่าผู้นั้นกระทำการอันต้องห้ามที่เป็นเหตุให้พ้นจากสมาชิกภาพ ผู้นั้นย่อมสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลโดยผลของกฎหมายตั้งแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงมีผลกระทบต่อสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลและเป็นคำสั่งทางปกครอง คดีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำการสอบสวนกรณีมีผู้ร้องเรียนว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่เทศบาลตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญา เมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นและดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่น ในวาระระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้วินิจฉัยตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๙๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาดังกล่าว อันเป็นการกระทำต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว ย่อมมีผลทำให้ผู้ฟ้องคดีอยู่ในสถานะเป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งในวาระที่ผ่านมา แม้ผู้ฟ้องคดีจะพ้นจากตำแหน่งในวาระที่ผ่านมาเพราะเหตุถึงคราวออกตามวาระแล้วก็ตาม ก็หาจะมีผลเปลี่ยนแปลง

/ผลทางกฎหมาย...

ผลทางกฎหมายที่กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลต้องสิ้นสุดลงเพราะเหตุกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันไม่ ดังนั้น คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ ไม่เป็นคำสั่งทางปกครองจึงฟังไม่ขึ้น และปัญหาข้อนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ผู้ถูกฟ้องคดีจะมีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้น ผู้ถูกฟ้องคดีก็ยกปัญหาข้อนี้ขึ้นกล่าวในคำอุทธรณ์หรือในชั้นอุทธรณ์ได้ตามข้อ ๑๐๑ วรรคสอง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ และศาลมีอำนาจวินิจฉัยได้ตามข้อ ๘๒ แห่งระเบียบดังกล่าว

ประเด็นที่สอง คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีตามคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ เรื่อง วินิจฉัยการมีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาล เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยก่อนว่า การที่ผู้ฟ้องคดีได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเพราะเหตุถึงคราวออกตามวาระไปแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดียังคงมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยผู้ฟ้องคดีกรณีความเป็นผู้มีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาลหรือไม่ โดยที่มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับกรณีหรือเหตุที่ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง ซึ่งหมายถึงว่า เมื่อมีกรณีหรือเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นในระหว่างที่ความเป็นสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลยังคงมีอยู่ ก็ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลรายนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง ส่วนบทบัญญัติมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวที่บัญญัติว่า เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็วนั้น แม้โดยทั่วไปการสอบสวนและวินิจฉัยเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการสิ้นสุดลงซึ่งสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล ฟังเกิดขึ้นในระหว่างที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลรายนั้นยังไม่สิ้นสุดลงก็ตาม แต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวก็ไม่ได้มีข้อจำกัดว่า การสอบสวนและวินิจฉัยจะกระทำหลังจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงแล้วมิได้ในทางตรงกันข้าม หากแปลความว่า มีข้อจำกัดเช่นนั้น ก็จะทำให้มีการหลีกเลี่ยงผลทางกฎหมายของการสิ้นสุดลงของสมาชิกภาพจากกรณีหรือเหตุแต่ละเหตุซึ่งมีผลทางกฎหมายแตกต่างกันเสมอ

/ทั้งยังเป็น...

ทั้งยังเป็นกรเปิดช่องให้มีการกระทำการอันเป็นเหตุต้องห้ามได้เมื่อใกล้ครบวาระ หรือจงใจสร้างเหตุการณ์สิ้นสุดลงของสมาชิกภาพเหตุอื่นขึ้น เพื่อให้สมาชิกภาพของตนสิ้นสุดลงก่อนมีการวินิจฉัย ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นในวาระระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และดำรงตำแหน่งดังกล่าวจนครบวาระ ต่อมา เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีได้รับเลือกตั้งให้เป็นนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นอีก แต่นายประดิษฐ์ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีโดยกล่าวหาว่า เมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นและนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่นในวาระที่ผ่านมาได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และสัญญาเลขที่ ๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ที่เทศบาลตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญา เหตุที่จะต้องมีการสอบสวนและวินิจฉัยจึงเกี่ยวกับการกระทำที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้ฟ้องคดียังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงเม่นอยู่ตามนัยมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงยังคงมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวได้ตามนัยมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

กรณีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การกระทำของผู้ฟ้องคดีมีลักษณะเป็นการกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และสัญญาเลขที่ ๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ที่เทศบาลตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญากับบริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า สมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลหรือที่เทศบาลจะกระทำนั้น กฎหมายมีเจตนารมณ์เพื่อห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ฐานะที่ตนเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐสร้างประโยชน์ส่วนตนโดยเบียดเบียนหรือคูกคามประโยชน์ของส่วนรวมหรือประโยชน์ของรัฐ ดังนั้น การพิจารณาว่า เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่จำเป็นต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริง

/และพฤติการณ์...

และพฤติการณ์เป็นกรณีๆ ไป เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ขณะที่เทศบาลตำบลสูงเม่น ทำสัญญาซื้อขายนมกับบริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ตามสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๔๔ และสัญญาเลขที่ ๓/๒๕๔๔ นั้น ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสูงเม่นได้เป็นผู้ลงนามในสัญญาทั้งสองฉบับผูกพันเทศบาลตำบลสูงเม่น ส่วนผู้ลงนามผูกพันบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับเทศบาลตำบลสูงเม่นคือ นางจงกลณีซึ่งเป็นบุตรสาวของผู้ฟ้องคดี และมีอำนาจบริหารจัดการและกระทำการใดๆ ผูกพันบริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด แต่เพียงผู้เดียว อย่างไรก็ดี กรณีปรากฏข้อเท็จจริงด้วยว่า การทำสัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นกรณีที่สืบเนื่องมาจากโครงการถ่ายโอนงบประมาณกิจกรรมจัดซื้อวัสดุการศึกษา อาหารกลางวัน และอาหารเสริม (นม) ปีงบประมาณ ๒๕๔๔ ที่ให้จัดซื้อนมพร้อมดื่มจากผู้ประกอบการแปรรูปนมที่มีสิทธิจำหน่ายนมพร้อมดื่มตามที่กรมปศุสัตว์กำหนดตามบัญชีรายชื่อผู้ประกอบการ รายละเอียด เงื่อนไขและราคากลางตามหนังสือของกรมการปกครอง ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๔ และผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔ แจ้งให้ทุกส่วนราชการภายในจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนด โดยให้อำเภอรับผิดชอบ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งมอบอาหารเสริม (นม) ครั้งแรกให้โรงเรียนได้ทันในวันเปิดภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๔ และให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ จากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ดังกล่าว ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ส่วนใดที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีใช้โอกาสในฐานะที่ตนเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสร้างประโยชน์แก่ตน โดยเบียดเบียนหรือคุกคามประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ของรัฐอันมีลักษณะเป็นผู้กระทำการอันเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามนัยมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี ส่วนประเด็นเกี่ยวกับภูมิลำเนาของผู้ฟ้องคดีนั้น แม้บริษัทของบุตรสาวของผู้ฟ้องคดีมีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่เลขที่ ๒๓๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ และผู้ฟ้องคดีมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าวมาตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๖ ก่อนที่จะมีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๖ จนกระทั่งในวันทำสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๔๔ และสัญญาเลขที่ ๓/๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีก็ยังคงมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าว ส่วนสำนักงานสาขาของบริษัท ส.ซูปเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ ๒๓๒/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ มีชื่อนางจงกลณีอยู่ในทะเบียนบ้าน และผู้ฟ้องคดี

/ชี้แจงต่อ...

ชี้แจงต่อศาลปกครองสูงสุดว่า ผู้ฟ้องคดีมีสถานที่อยู่เป็นแหล่งสำคัญตามความเป็นจริง คือ บ้านเลขที่ ๒๒๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ มาตั้งแต่เกิดจนปัจจุบัน ส่วนกรณีชื่อในทะเบียนบ้านเลขที่ ๒๓๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๖ ก็เพื่อการขอใช้ไฟฟ้า แต่ยังไม่ได้ย้ายชื่อกลับนั้น กรณียังฟังไม่ได้ว่า การที่บุคคลมีภูมิลำเนาร่วมกันสืบเนื่องจากการเป็นบิดามารดากับบุตรและใช้เป็นสถานที่ประกอบธุรกิจเป็นกรณีตามปกติและไม่ใช่เหตุสำคัญที่จะแสดงว่าการที่บุคคลใดมีภูมิลำเนาเช่นนี้ จะต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ ดังนั้น จากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์จึงยังถือไม่ได้ว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำการเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าในทางตรงหรือในทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลตำบลสูงเม่นเป็นคู่สัญญากับบริษัท ส.ซูเปอร์มาร์เก็ต จำกัด ตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งจังหวัดแพร่ที่ ๘๙๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ ศาลปกครองสูงสุดเห็นฟ้องด้วยในผล

พิพากษายืน

นายเกษม คมสัตย์ธรรม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายจรัญ หัตถกรรม
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายธงชัย ลำดับวงศ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายชาญชัย แสงศักดิ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายบุญอนันต์ วรรณพานิชย์

เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติแล้ว แต่มิได้ลงชื่อเข้าร่วมประชุม ให้ถือว่าเป็นผู้มาประชุมสภาเทศบาลครั้งนั้น มิได้เป็นผู้ขาดประชุม ตามข้อ ๒๕ วรรคสาม และในทางตรงกันข้าม หากสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดที่มาลงชื่อแล้ว แต่มิได้เข้าร่วมประชุมในที่ประชุมสภาเทศบาลด้วย มิให้นำเป็นองค์ประชุมและให้ถือว่าเป็นผู้ขาดประชุม ตามข้อ ๒๕ วรรคสี่ ดังนั้น การที่จะพิจารณาว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดเป็นผู้ขาดประชุมสภาเทศบาลหรือไม่นั้น จึงต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ครบถ้วน ชัดเจน ให้ได้ความว่า สมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดได้เข้าร่วมประชุมสภาเทศบาลเพื่อทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลให้เป็นไป โดยเหมาะสมสอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ได้กำหนดหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลไว้หรือไม่ อย่างไร หากสมาชิกสภาเทศบาลเพียงแต่ ลงชื่อเข้าร่วมประชุม แต่เมื่อมีการเปิดประชุมแล้วก็ออกไปจากที่ประชุมโดยมิได้ร่วมกระทำการหรือพิจารณา เรื่องใดๆ เลย โดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจหรือเจตนาที่จะไม่ร่วมประชุมสภาเทศบาลเพื่อทำหน้าที่ ของตนในฐานะสมาชิกสภาเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนดไว้เช่นนี้ คงไม่อาจถือได้ว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้น ได้เข้าร่วมประชุมสภาเทศบาลด้วย

โดยที่มาตรา ๑๔ (๕) และมาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้บัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่สอบสวนและวินิจฉัยเมื่อมี ข้อสงสัยว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงเพราะขาดประชุมสภาเทศบาลสามครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร กรณีที่หาเรื่องมานี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรีควรพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ครบถ้วน ชัดเจน เพื่อให้ได้ทราบถึง พฤติการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วนำมาใช้ประกอบการวินิจฉัยให้ถูกต้อง เกิดความเป็นธรรม และสอดคล้องกับ เจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระยุทธ เอี่ยมอำภา)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

D:แจ้งขาดประชุมสภา ๑ ครั้ง

ที่ มท ๐๘๐๔.๗/๕๓๗๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง หารือข้อกฎหมายเกี่ยวกับการทำกิจการนอกเขตเทศบาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ชม ๐๐๓๗.๔/๑๖๑๒๔ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดเชียงใหม่ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอรื้อหรือเกี่ยวกับการทำกิจการนอกเขตเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ ทวิ กรณีที่เทศบาลนครเชียงใหม่ประสงค์จะทำการก่อสร้างโรงกำจัดขยะมูลฝอยนอกเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ ทวิ ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการทำกิจการนอกเขตเทศบาลไว้ว่า เทศบาลอาจทำกิจการนอกเขตเมื่อ (๑) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตของตน (๒) ได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขภาพ สภาจังหวัด หรือสภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และ (๓) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติให้เทศบาลทำกิจการนอกเขต ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๖๑/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๔ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับการทำกิจการนอกเขตของเทศบาลไว้ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.๓๒๕/๒๕๔๗ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๓๕๖/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ กรณีที่เทศบาลเมืองเชียงรายได้ดำเนินกิจการกำจัดขยะมูลฝอย ในพื้นที่หมู่ที่ ๑๐ บ้านดงป่าเหมี้ยง ตำบลห้วยสัก อำเภอเมืองเชียงราย สรุปได้ว่า โดยที่มาตรา ๕๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้กำหนดเป็นเงื่อนไขให้เทศบาลดำเนินกิจการนอกเขตเทศบาลไว้ เว้นแต่กิจการนั้นจะเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตของเทศบาล เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขภาพ สภาจังหวัด หรือสภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี และได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้รับมอบอำนาจในการอนุมัติให้เทศบาลทำกิจการนอกเขตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๖๑/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๔ แล้วจึงดำเนินการนั้น ๆ ได้ เมื่อเทศบาลเมืองเชียงรายมีความประสงค์ที่จะดำเนินการจัดทำบ่อทิ้งและกำจัดขยะมูลฝอย ในท้องที่บ้านดงป่าเหมี้ยง หมู่ที่ ๑๐ ตำบลห้วยสัก อำเภอเมืองเชียงราย อันเป็นพื้นที่นอกเขตเทศบาลเมืองเชียงราย จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว เมื่อเทศบาลเมืองเชียงรายมีหน้าที่และความจำเป็นต้องทำการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้ในเขตเทศบาล เพราะมีปริมาณขยะมูลฝอยต่อวันประมาณ ๗๐ ตันถึง ๘๐ ตัน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีประชากรอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหนาแน่น รวมทั้งนักท่องเที่ยวอีกเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเทศบาลมีพื้นที่ไม่เหมาะสมเพียงพอและราคาสูง จึงถือได้ว่าเป็นกรณีที่มีความจำเป็นต้องทำ

/- และเป็น ...

และเป็นกรณีที่เกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตของเทศบาลตามนัย มาตรา ๕๗ ทวิ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ โดยต้องได้รับความยินยอมจากสภาตำบลหน่วยสัก ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของสภาตำบล ซึ่งหมายรวมถึงการคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ราษฎรภายในเขตพื้นที่ ความรับผิดชอบของตน ซึ่งการแสดงความยินยอมดังกล่าวจะต้องกระทำในรูปของมติที่ประชุมของสภาตำบล หน่วยสัก

๒. เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ทั้งนี้ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ตามมาตรา ๕๖ (๑) ประกอบกับมาตรา ๕๓ (๑) และมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๑๖ (๑๘) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใด ให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เทศบาลนครเชียงใหม่จึงมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตของตน อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของราชการ ส่วนท้องถิ่นดังกล่าวนี้ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๘ วรรคสอง ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ หรือในกรณีที่มีเหตุอันควร ราชการส่วนท้องถิ่น อาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยแทนภายใต้การควบคุมดูแลของ ราชการส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการ เก็บ ขนหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิด ค่าบริการ โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตให้ก็ได้ ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๙ แต่ทั้งสองกรณีดังกล่าวนี้มีให้ใช้กับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ผู้ดำเนินการ โรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดของเสียอันตราย ดังกล่าว ต้องแจ้งการดำเนินการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ศาลปกครองสูงสุดได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้อื่นกระทำการใด ๆ เพื่อดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ของตน เช่น ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๒๗๑/๒๕๔๕ ศาลปกครองสูงสุดโดยมติ ที่ประชุมใหญ่ได้ให้ความเห็นไว้ สรุปได้ว่า เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลทำสัญญาว่าจ้างผู้รับจ้างให้ขุดคูส่งน้ำ และถมถนนตามความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลยังคงมีอำนาจ สั่งการและกำกับดูแลการดำเนินการขุดคูส่งน้ำและถมถนนดังกล่าว กรณีจึงถือได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดำเนินการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกโดยการขุดคูส่งน้ำ และถมถนนตามคำฟ้อง โดยมอบหมายให้ผู้รับจ้างเป็นผู้ดำเนินการแทน จึงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตาม กฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ ประกอบกับมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๘๗/๒๕๔๖ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้ให้ความเห็นในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ทำสัญญาจ้างผู้รับจ้างดำเนินการ ถมดินบริเวณหนองน้ำสาธารณะประโยชน์ เพื่อทำการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาอาชีพและรายได้ แต่ในการถมดินดังกล่าวทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ซึ่งศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นสรุปได้ว่า

/- การที่ ...

การที่องค์การบริหารส่วนตำบลว่าจ้างผู้อื่นให้ทำการถมดินบริเวณหนองน้ำสาธารณะประโยชน์เพื่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาอาชีพและรายได้ในท้องที่ตำบลนั้น เป็นการกระทำการตามอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๘ (๗) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการปกครองส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เช่นเดียวกัน

ดังนั้น เมื่อได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่จังหวัดเชียงใหม่หรือมา ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับแนวความเห็นของศาลปกครองสูงสุดแล้ว เห็นว่า กรณีที่เทศบาลนครเชียงใหม่ประสงค์จะทำกิจการนอกเขตในการสร้างโรงกำจัดขยะเพื่อกำจัดขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยเอง ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือมอบให้บุคคลใดทำการกำจัดขยะมูลฝอยภายใต้การควบคุมดูแลของเทศบาลนครเชียงใหม่ตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ในการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ตามมาตรา ๕๖ (๑) ประกอบกับมาตรา ๕๓ (๑) และมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อเทศบาลนครเชียงใหม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำจัดขยะมูลฝอยนอกเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ก็ต้องขอความยินยอมในการกำจัดขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เทศบาลนครเชียงใหม่จะไปทำการกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่นั้น และขออนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อทำกิจการนอกเขต ตามมาตรา ๕๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้ถูกต้องเสียก่อนที่จะดำเนินการกำจัดขยะในพื้นที่ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระยุทธ เอี่ยมอำภา)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ การปฏิบัติหน้าที่ของเลขานุการสภาเทศบาลนครตรังจึงเป็นไปตามข้อ ๑๙ (๑) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระยุทธ เอี่ยมอำภา)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

D:เจษฎาเลขานุการสภานครตรัง

ท ๐๘๐๔.๓ / ๕๔๔๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง หรือข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ชม ๐๐๓๗.๔/๑๒๖๖๓ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๗/๓๓๕๑๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ตามที่จังหวัดเชียงใหม่ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ เกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยและค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย รวมทั้งการออกเทศบัญญัติเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลในการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ทั้งนี้ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ตามมาตรา ๕๖ (๑) ประกอบมาตรา ๕๓ (๑) และมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๑๖ (๑๘) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ซึ่งตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ให้ความหมายของคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่าเทศบาลด้วย ดังนั้น เทศบาลนครเชียงใหม่จึงมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตของตน อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นดังกล่าวนี้ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๘ วรรคสอง ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

นอกจากนี้ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยรับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตให้ก็ได้ ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๙ แต่ทั้งสองกรณีดังกล่าวนี้มิใช่ใช้กับการจัดการของเสีย

/อันตราย ...

อันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ผู้ดำเนินการโรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว ต้องแจ้งการดำเนินการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๖ (๒) ได้กำหนดให้เทศบาลอาจมีรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๐ (๔) ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทนในการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา ๖๔ กำหนดว่า ให้บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ค่าธรรมเนียมในการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยที่เทศบาลเป็นผู้ดำเนินการเอง และค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตให้บุคคลใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย จึงเป็นรายได้ของเทศบาล ส่วนค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในกรณีที่เทศบาลมอบให้บุคคลใดดำเนินการแทนภายใต้การควบคุมดูแลของเทศบาล เป็นรายได้ของบุคคลที่เทศบาลได้มอบอำนาจให้ดำเนินการแทน สำหรับเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ค่าบริการในการดำเนินการดังกล่าว ย่อมเป็นของเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการนั้น เทศบาลเพียงแต่เก็บค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตเท่านั้น

๒. กรณีที่เทศบาลนครเชียงใหม่หรือว่า เทศบาลนครเชียงใหม่จะให้เอกชนหรือบุคคลใดประมูลเสนอคำตอบแทนเป็นรายปีแก่เทศบาลนครเชียงใหม่ในการจัดทำกรเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย นอกเหนือจากการอนุญาตให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มิได้บัญญัติให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นที่จะให้เอกชนหรือบุคคลใดประมูลหรือเสนอราคาเพื่อรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย หรือเก็บค่าธรรมเนียมด้วยวิธีดังกล่าว และแม้ว่าพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ จะได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้เอกชนดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่แทนได้ ก็ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงเป็นเงื่อนไขบังคับก่อนว่าจะต้องมีกฎกระทรวงที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการในเรื่องนี้ได้ เมื่อยังไม่มีกฎกระทรวงใช้บังคับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงยังไม่อาจมอบอำนาจให้เอกชนไปดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่แทนในลักษณะดังกล่าวโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ได้ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เคยแจ้งความเห็นในลักษณะเดียวกันนี้ให้จังหวัดเชียงใหม่ทราบ ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๓๗๖๙ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่องหารือเกี่ยวกับการจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ แล้ว

๓. กรณีที่เทศบาลนครเชียงใหม่หรือว่า เทศบาลนครเชียงใหม่จะต้องดำเนินการออกเทศบัญญัติกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ จะพึงเรียกเก็บได้ ตามมาตรา ๒๐ (๕) ก่อนที่จะพิจารณาออกใบอนุญาตให้เอกชนหรือบุคคลใดหรือไม่ และอัตราค่าบริการขั้นสูงดังกล่าวนั้นจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องกำหนดไม่เกินกว่าอัตราที่กฎกระทรวงว่าด้วยค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดไว้ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๒๐ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดว่า เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน /และกำจัด ...

และกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการชั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ จะพึงเรียกเก็บได้ ดังนั้น หากเทศบาลนครเชียงใหม่ประสงค์จะออกใบอนุญาตให้เอกชนหรือบุคคลใดดำเนินกิจการ รับทำการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ แล้ว จึงสมควรต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ (๕) โดยออกเทศบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดอัตราค่าบริการชั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาต จะพึงเรียกเก็บได้ให้เป็นไปโดยเหมาะสม

สำหรับอัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียม การให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่นๆ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งออกตาม ความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น เป็นอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปจัดเก็บหรือออกข้อกำหนด เพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือ มูลฝอยตามมาตรา ๒๐ (๔) ส่วนค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในการออกใบอนุญาต ตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๑ วรรคสอง และค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการ ออกหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๘ ไม่ให้เกินกว่าอัตราค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในบัญชี ท้ายกฎกระทรวงฉบับนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอัตราค่าบริการชั้นสูงตามหลักเกณฑ์การให้บริการที่ผู้ได้รับ ใบอนุญาตดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยจะพึงเรียกเก็บได้ ตามมาตรา ๒๐ (๕) แต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เทศบาลนครเชียงใหม่สมควรที่จะกำหนดอัตราค่าบริการดังกล่าวนี้ให้เหมาะสม กับลักษณะการให้บริการและเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายด้วย

๔. ความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับความเห็นของจังหวัด เชียงใหม่ และความเห็นของกลุ่มบริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย ที่ได้ให้ความเห็นในเรื่องเดียวกันนี้ แก่เทศบาลนครเชียงใหม่ ตามหนังสือของกลุ่มบริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๙๒๗.๐๒/๒๑๙ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ประสิษฐโส เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๑๓๕๑๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เรื่อง การขอให้เอกชนเข้าดำเนินการศูนย์ส่งเสริมการทำงานของไตของเทศบาลเมืองชุมพร
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร

- อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดชุมพร ที่ มท ๐๘๒๕.๔/๑๒๔๙๒ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๐
  - ๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๕๐๗๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐
- สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๗/๗๔๙ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ตามที่จังหวัดชุมพรมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับกรณี
เทศบาลเมืองชุมพรจะจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการทำงานของไตเพื่อให้บริการรักษาผู้ป่วยโรคไตวาย ฟอกเลือด
โดยใช้เครื่องไตเทียมที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โดยให้บริษัท เนมโฟรเมต จำกัด เป็นผู้ดำเนินการ
ซึ่งเทศบาลสามารถให้เอกชนดำเนินการได้ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีกฎกระทรวงในเรื่องดังกล่าวใช้บังคับ จึงขอหารือว่าเทศบาลจะตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วย
ผู้ทรงคุณวุฒิ สมาชิกสภาเทศบาล ผู้บริหารเทศบาลมาพิจารณาหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขรวมทั้งประโยชน์
ที่เทศบาลและประชาชนจะได้รับได้หรือไม่ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งให้จังหวัดชุมพรทราบ
ได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา
ข้อหารือดังกล่าวแล้ว ผลเป็นประการใดจะแจ้งให้ทราบต่อไป นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นได้แจ้งผลการพิจารณาในเรื่องดังกล่าวว่า เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวง
เพื่อมอบให้เอกชนดำเนินการแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ
กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น ข้อหารือ
ดังกล่าวจึงไม่เข้าลักษณะตามมาตรา ๒๒ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๘ พ.ย. ๕๑

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕-๖
โค เทศบาลเมืองชุมพรสิทธิธรรมมงคล

รอง ปลด.....
ผชช. ด้านกฎหมาย.....
ผอ.สน.กร.
ผอ.ส่วน
หน.ฝ./หน.ง.....
นท.

มท ๐๘๐๔.๓ / ๕๖๐๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

ณ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ทารือการตรวจสอบคุณสมบัติรองนายกเทศมนตรีตำบลโนนบุรี อำเภอสหชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์

อ้างอิง หนังสือจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ กส ๐๐๓๗.๔/๕๔๐๐ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดกาฬสินธุ์ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอรือเกี่ยวกับคุณสมบัติของรองนายกเทศมนตรี กรณีที่มีผู้ร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ตรวจสอบคุณสมบัติของนายมนิล นงนุช รองนายกเทศมนตรีตำบลโนนบุรี อำเภอสหชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ และมาตรา ๔๘ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิด หรือไม่ เนื่องจากบิดาและมารดาของนายมนิล นงนุช เป็นบุคคลต่างด้าว นายมนิล นงนุช จึงเป็นบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามมาตรา ๔๘ นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดให้รองนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจ และมาตรา ๔๘ เบญจ ได้กำหนดว่า บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๔๔ (๑) ได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งว่าต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิด ดังนั้น ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีจึงต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดกาฬสินธุ์หาหรือมาปรากฏว่า นายมนิล นงนุช ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลโนนบุรีนั้น มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เลขที่ ๑๖๐ หมู่ที่ ๒ ตำบลโนนบุรี อำเภอสหชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยหลักฐานทะเบียนบ้านดังกล่าวระบุว่า นายมนิล นงนุช มีสัญชาติไทย มารดาให้กำเนิดชื่อเฮ้ย สัญชาติเวียดนาม และบิดาผู้ให้กำเนิดชื่อก๊อด สัญชาติเวียดนาม ดังนั้น นายมนิล นงนุช จึงเป็นผู้มีสัญชาติไทย

๒. พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้กำหนดให้บุคคลได้สัญชาติไทยไว้ ได้แก่ การได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ การได้สัญชาติไทยของหญิงซึ่งเป็นคนต่างด้าวและได้สมรสกับผู้มีสัญชาติไทยตามมาตรา ๙ และการได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติตามมาตรา ๑๐ สำหรับการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดนั้น ตามมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้กำหนดให้บุคคลที่จะได้สัญชาติไทยโดยการเกิดต้องเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง ซึ่งมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง กำหนดไว้ว่า ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะที่เกิดบิดาตามกฎหมายหรือบิดาซึ่งมิได้มีการสมรสกับมารดาหรือมารดาของผู้นั้นเป็น (๑) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผัน

/ให้พักอาศัย ...

ให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย (๒) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือ (๓) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะพิจารณาและสั่งเฉพาะรายหรือเป็นการทั่วไปให้บุคคลดังกล่าวได้สัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด นอกจากนี้ ตามมาตรา ๘ ยังได้กำหนดให้ผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย แต่บิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ย่อมไม่ได้สัญชาติไทย ถ้าขณะที่เกิดบิดาหรือมารดาเป็น (๑) หัวหน้าคณะผู้แทนทางทูตหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางทูต (๒) หัวหน้าคณะผู้แทนทางกงสุลหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางกงสุล (๓) พนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ และ (๔) คนในครอบครัว ซึ่งเป็นญาติอยู่ในความอุปการะหรือคนใช้ซึ่งเดินทางจากต่างประเทศมาอยู่กับบุคคลใน (๑) (๒) หรือ (๓) ดังกล่าว

ดังนั้น ผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย แต่มีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวจะไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ก็เฉพาะแต่ในกรณีที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยกรณีตามมาตรา ๗ ทวิ นั้น หากขณะที่ผู้ันเกิด บิดาตามกฎหมายหรือบิดาซึ่งมิได้มีการสมรสกับมารดา หรือมารดาของผู้ัน เป็นผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย หรือเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือเป็นผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ผู้ันจึงจะไม่ได้รับสัญชาติไทย เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะพิจารณาและสั่งให้บุคคลดังกล่าวได้สัญชาติไทย

เมื่อตามหลักฐานทะเบียนบ้าน เลขที่ ๑๖๐ หมู่ที่ ๒ ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ระบุแต่เพียงว่า นายมนิล นงนุช เป็นผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้น ไม่ได้ระบุถึงข้อเท็จจริงว่าเป็นผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือโดยแปลงสัญชาติ และจังหวัดกาฬสินธุ์ยังมิได้ตรวจสอบให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานะในการเข้ามาอยู่หรือพักอาศัยของบิดาและมารดาของนายมนิล นงนุช ว่าเข้ามาอยู่ในสถานะใด มีลักษณะตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๑) - (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ หรือไม่ อย่างไร ซึ่งควรที่จะได้ทำการตรวจสอบในประเด็นนี้เสียก่อน โดยขอให้สำนักทะเบียนกลาง ในฐานะที่มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรทั่วราชอาณาจักร รวมทั้งจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับสัญชาติของบุคคลดังกล่าวให้เกิดความชัดเจนว่า ตามหลักฐานทะเบียนบ้านฉบับดังกล่าวที่ระบุว่า นายมนิล นงนุช มีสัญชาติไทยนั้น บุคคลดังกล่าวได้สัญชาติไทยโดยการเกิดหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจากการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ประสานไปยังอำเภอสหัสขันธ์แล้วได้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลโนนบุรี ได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักทะเบียนกลาง ขอให้ช่วยตรวจสอบจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรว่า นายมนิล นงนุช เป็นบุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติดังกล่าวหรือไม่แล้ว จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ในฐานะที่มีหน้าที่สอบสวนและวินิจฉัย กรณีที่มีข้อสงสัยว่ารองนายกเทศมนตรีผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ โสฬส (๕) และมาตรา ๔๘ โสฬส วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ตรวจสอบหลักฐานเกี่ยวกับความเป็นมาในการได้สัญชาติไทยของนายมนิล นงนุช เช่น ตรวจสอบว่าการเข้าพักอาศัยอยู่หรือเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยของบิดาและมารดาของนายมนิล นงนุช ได้เข้ามาพักอาศัยหรือเข้ามาอยู่ในประเทศไทยในสถานะใดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง มีเอกสารหรือหลักฐานที่แสดงถึงการเข้ามาพักอาศัยหรือเข้ามาอยู่ในประเทศไทยที่ทางราชการออกให้หรือไม่ อย่างไร หรือบิดาและมารดาของนายมนิล นงนุช มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๑) - (๓)

/ แห่ง ...

แห่งพระราชบัญญัติสัญญาชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ หรือไม่ ประการใด รวมทั้ง
หารือหรือติดตามผลการหารือในเรื่องดังกล่าวจากสำนักทะเบียนกลาง เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณา
วินิจฉัยตามอำนาจหน้าที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ประสิษฐโร เตมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ดำรงธรรม นำไทยใสสะอาด

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๓ / มว๐๐๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการใช้บังคับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเพชรบูรณ์ ด่วนที่สุด ที่ พช ๐๐๓๗.๔/๑๐๕๐๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๘๖๑ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๒. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๓๒๑๙ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดเพชรบูรณ์มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการใช้บังคับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยกอำเภอวิเชียรบุรี กรณีที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามแยกร้องเรียนว่าร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ผ่านการพิจารณาของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามแยกกับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ มีข้อความไม่ตรงกัน โดยอำเภอวิเชียรบุรีและจังหวัดเพชรบูรณ์พิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกันว่า จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามแยกกับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยกไม่ถูกต้องตรงกัน ทำให้ข้อบัญญัติดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่มีผลใช้บังคับได้ นายอำเภอวิเชียรบุรีในฐานะผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ สามารถใช้อำนาจการกำกับดูแลโดยแจ้งผลการตรวจสอบดังกล่าวให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามแยกทราบ เพื่อดำเนินการจัดทำข้อบัญญัติใหม่ที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก โดยไม่ต้องฟ้องศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนข้อบัญญัติได้ จึงขอหารือว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ หรือมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เคยพิจารณาและให้ความเห็นตามข้อหารือของจังหวัดสิงห์บุรี กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประทับช้าง ทำให้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ไม่ตรงกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณฉบับที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประทับช้างให้ความเห็นชอบไว้ โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมายให้กระทำได้ ร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่นายกององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประทับช้างส่งไปให้นายอำเภอพิจารณาดังกล่าวจึงเป็นร่างข้อบัญญัติที่ดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งกรณีการตราข้อบัญญัติที่ดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ศาลปกครองสงขลาได้เคยให้ความเห็นไว้ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขดำที่ ๘๘/๒๕๕๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๒/๒๕๕๒ กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสงขลา ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ของเทศบาลเมืองคลองแห เนื่องจากสภาเทศบาลเมืองคลองแหได้พิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ สามารถระมัดระวัง และมีการทำรายงานการประชุมสภาเป็นเท็จ โดยศาลปกครองสงขลา /เห็นว่า ...

เห็นว่า เมื่อประธานสภาเทศบาลเมืองคลองแหส่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งมีการพิจารณาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาพิจารณา แม้ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาจะพิจารณาให้ความเห็นชอบและส่งคืนให้นายกเทศมนตรีเมืองคลองแหลงนามบังคับใช้เป็นเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ก็ห้ามผลทำให้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ของเทศบาลเมืองคลองแหชอบด้วยกฎหมายไม่ และโดยเหตุที่เทศบัญญัติงบประมาณดังกล่าวมีสภาพเป็นกฎ ศาลจึงมีอำนาจเพิกถอนได้ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงพิพากษาให้เพิกถอนเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ของเทศบาลเมืองคลองแห

นอกจากนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นยังได้เคยให้ความเห็นตามข้อหารือของจังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับการยกเลิกเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายที่มีชอบด้วยกฎหมาย กรณีที่ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ของเทศบาลตำบลแม่ปู้คา ฉบับที่เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ให้ความเห็นชอบเป็นร่างเทศบัญญัติฉบับที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ไม่ตรงกับร่างเทศบัญญัติที่สภาเทศบาลตำบลแม่ปู้คามิมติให้ความเห็นชอบ และนายกเทศมนตรีตำบลแม่ปู้คาได้ลงนามประกาศใช้เป็นเทศบัญญัติแล้ว โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นสรุปได้ว่า หากการตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ของเทศบาลตำบลแม่ปู้คา กระทำโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการตราเทศบัญญัติแล้ว ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้เพิกถอนเทศบัญญัติฉบับดังกล่าว โดยดำเนินการตามแนวคำพิพากษาศาลปกครองสงขลาดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ของเทศบาลตำบลแม่ปู้คาเป็นกฎตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงสามารถยกเลิกแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้โดยตราเป็นเทศบัญญัติตามรูปแบบขั้นตอน และวิธีการที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดไว้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอให้จังหวัดเพชรบูรณ์นำความเห็นดังกล่าวไปใช้เทียบเคียงประกอบการพิจารณาในเรื่องนี้ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)

รองอธิบดี รักษาการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๗/ ๑๘๖๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดตุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการใช้บังคับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ อำเภอกำซำง จังหวัดสิงห์บุรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสิงห์บุรี ที่ สท ๐๐๓๗.๔/๑๓๘๔๓ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองสงขลา คดีหมายเลขดำที่ ๘๘/๒๕๕๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๒/๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดสิงห์บุรีได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอรื้อเกี่ยวกับการใช้บังคับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดงบประมาณร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ ทำให้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ไม่ตรงกับร่างข้อบัญญัติฉบับที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๘๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดแนวทางในการตราข้อบัญญัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ กล่าวคือ งบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมขององค์การบริหารส่วนตำบลให้จัดทำเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้วให้เสนอนายอำเภอฟื้ออนุมัติ และให้นายอำเภอฟิจำรณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น นายอำเภอฟื้อต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นชอบและส่งมาให้ นายอำเภอฟิจำรณา จะพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณซึ่งมีรายละเอียดเป็นอย่างอื่นมิได้ ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า อำเภอกำซำงได้ตรวจสอบพบว่า นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลทำซำง ได้ส่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ไปให้นายอำเภอกำซำงพิจารณาตามหนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลทำซำง ที่ สท ๗๓๕๐๑/๖๒๕ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ โดยร่างข้อบัญญัติงบประมาณดังกล่าวมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายจ่ายจากร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ได้ให้ความเห็นชอบไว้ ได้แก่ มีการตัดงบประมาณรายจ่ายบางรายการออกทั้งรายการตั้งงบประมาณรายจ่ายรายการใหม่ แก้ไขงบประมาณโดยลดและเพิ่มงบประมาณรายจ่ายรายการต่าง ๆ รวมทั้งมีการนำรายจ่ายรายการอาหารเสริมนมของส่วนการศึกษาซึ่งตั้งไว้สองรายการมารวมกันทั้งที่ตามร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์เห็นชอบให้ตั้งจ่ายรายจ่ายดังกล่าว

ขอรื้อเกี่ยวกับการบังคับใช้ข้อบัญญัติงบประมาณ อบค.โพประจักษ์/สิงห์บุรี

/จากเงิน...

จากเงินต่างประเภทกัน โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมายให้กระทำได้ ร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ส่งไปให้นายอำเภอท่าช้างพิจารณาดังกล่าวจึงเป็นร่างข้อบัญญัติที่ดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งกรณีการตราข้อบัญญัติที่ดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ศาลปกครองสงขลาได้เคยให้ความเห็นไว้ตามคำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ ๘๘/๒๕๕๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๒/๒๕๕๒ กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาได้ขอให้ศาลปกครองสงขลาเพิกถอนเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ของเทศบาลเมืองคลองแห เนื่องจากสภาเทศบาลเมืองคลองแหได้พิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ สามารถระมัดระวัง โดยศาลปกครองสงขลา มีความเห็นสรุปได้ว่า เมื่อการประชุมสภาเทศบาลเมืองคลองแหเพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามข้อ ๔๕ วรรคสาม แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แม้ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาจะพิจารณาให้ความเห็นชอบและส่งคืนให้นายกเทศมนตรีเมืองคลองแหลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ก็ห้ามมิผลทำให้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ของเทศบาลเมืองคลองแหชอบด้วยกฎหมายไม่ จึงพิพากษาเพิกถอนเทศบัญญัติดังกล่าวรายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

ดังนั้น กรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เมื่อปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ได้เสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้นายอำเภอท่าช้างพิจารณาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้นายอำเภอท่าช้างจะได้ให้ความเห็นชอบและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ได้ประกาศใช้เป็นข้อบัญญัติแล้ว ก็ห้ามมิผลทำให้ข้อบัญญัติดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายไม่ นายอำเภอท่าช้างหรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ สามารถฟ้องต่อศาลปกครองและมีคำขอให้เพิกถอนข้อบัญญัติฉบับดังกล่าวได้ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชาชัย วงศ์นิลกร)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

ขอหารือเกี่ยวกับการบังคับใช้ข้อบัญญัติงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ของ อบต.โพประจักษ์ด้วย

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

รอง.อสถ. .... 10 ก.พ. 255
รท.น.ผชช.กร. .... ๑๖ ก.พ. ๒๕๕๔
ผอ.สน.กร. .... ๑๖ ก.พ. ๒๕๕๔
ผอ.สวท. .... 16 ก.พ. ๒๕๕๔
นท. .... ๑๖ ก.พ. ๒๕๕๔
พิมพ์/อังคณา.....

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๓๒๑๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๔ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง การรื้อการยกเลิกเทศบัญญัติที่มีชอบด้วยกฎหมาย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ลับ ที่ ชม ๐๐๓๗.๔/๐๑๑ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๔

ตามที่จังหวัดเชียงใหม่ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือเกี่ยวกับการยกเลิกเทศบัญญัติที่มีชอบด้วยกฎหมาย กรณีที่ประธานสภาเทศบาลตำบลแม่ปูคาและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ปูคาได้แจ้งความต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับนายกเทศมนตรีตำบลแม่ปูคาและปลัดเทศบาลตำบลแม่ปูคา เนื่องจากร่วมกันปลอมแปลงร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ และสำเนาบันทึกการประชุมสภาเทศบาลตำบลแม่ปูคา ภายหลังจากที่สภาเทศบาลตำบลแม่ปูคาได้มีมติเห็นชอบร่างเทศบัญญัติฉบับดังกล่าวแล้ว โดยจังหวัดเชียงใหม่พิจารณาแล้วเห็นว่า เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ของเทศบาลตำบลแม่ปูคา มีสภาพเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับโดยทั่วไป ซึ่งตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้ ดังนั้น เทศบาลตำบลแม่ปูคาจึงสามารถตราเทศบัญญัติยกเลิกเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ โดยวิธีการ ขั้นตอนเช่นเดียวกับการตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางคำพิพากษาศาลปกครองสงขลา คดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๒/๒๕๕๒ กล่าวคือ การจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายโดยไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ รวมถึงการจัดทำเอกสารประกอบอันเป็นเท็จ ทำให้เทศบัญญัติดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองสงขลาจึงพิพากษาให้เพิกถอนเทศบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น เทศบาลตำบลแม่ปูคาจึงต้องฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๐ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้ กล่าวคือ (๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และ (๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ ซึ่งในเทศบัญญัติจะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดเกินกว่าหนึ่งพันบาท และตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ ได้ให้ความหมายของคำว่า “กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ และมาตรา ๔ กำหนดว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้ กล่าวคือ (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ

/ โดยไม่ชอบ ...

โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการ อันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริตหรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ ที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำ ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใด ที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหาย หรือยุติข้อโต้แย้งนั้นต้องมีค่าบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ดังนั้น หากการตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ของเทศบาลตำบลแม่ปูกา กระทำไปโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับ การตราเทศบัญญัติแล้ว ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจ หลีกเลี่ยงได้ มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้เพิกถอนเทศบัญญัติฉบับดังกล่าว นอกจากนี้ เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นกฎหมายตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงสามารถยกเลิก แก้ไข เปลี่ยนแปลงได้โดยตราเป็นเทศบัญญัติตาม รูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดไว้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นทำนองเดียวกันกับความเห็นของจังหวัดเชียงใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายขวัญชัย วงศ์นิติกร)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

๘งาน สวก./หรือการยกเลิกเทศบัญญัติ/มงคล

๓ 30 ส.ค. 2554
ของ อ.ต.น. ....
มชช. ด้านกฎหมาย .....
ผอ.ส.น.กร. ....
ผอ.ส่วน .....
หน.ฝ./หน.ง. ....
นท. ....
พิมพ์/ทบท .....
๓๑ มี.ค. ๕๕

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ มท/๑๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอุทัยธานี ที่ อน ๐๐๓๗.๓/๖๖๔๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดอุทัยธานีได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอรื้อเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลทัพหลวง อำเภอบ้านไร่ ประสงค์จะสนับสนุนงบประมาณหมวดเงินอุดหนุน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อบูรณะปฏิสังขรณ์฼มาปสถาน (เมรุ) ให้แก่วัดทัพคล้าย ตำบลทัพหลวง นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๒๐) ได้กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองในการจัดให้มีและควบคุมสุสานและ฼มาปสถานได้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๖๘/๒๕๔๔ สรุปได้ว่า อำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยปกติย่อมมีอยู่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ หรือมีอยู่ตามที่กฎหมายอื่นใดบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การที่มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่จัดระบบการบริการสาธารณะต่างๆ ไว้ด้วยเช่นนี้ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นผลทำให้มีการขยายขอบอำนาจและหน้าที่ของเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล ออกไป และสร้างความสมบูรณ์ของอำนาจหน้าที่ขั้นต้นที่ และเนื่องจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มีความประสงค์ที่จะให้มีการถ่ายโอนการจัดบริการสาธารณะไปยังท้องถิ่นเพิ่มขึ้นในปัญหาของความซ้ำซ้อนนี้จึงบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๑๒ ที่จะพิจารณาว่าอะไรคือความซ้ำซ้อน และภารกิจใดที่สมควรจะให้มีการถ่ายโอนโดยกำหนดไว้ในแผนการกระจายอำนาจตามมาตรา ๓๐ ส่วนความซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่นนั้น คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ย่อมต้องพิจารณาด้วยเช่นกันว่าจะคงความซ้ำซ้อนไว้หรือไม่ หรือถ้าจะไม่ให้ชัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่นหรือประสงค์ที่จะให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเด็ดขาดแล้ว ก็จะต้องดำเนินการให้มีการเสนอแก้ไขกฎหมายนั้น ๆ ในแผนปฏิบัติการตามมาตรา ๓๒ ต่อไป เมื่ออำนาจในการดำเนินการใดตามมาตรา ๑๖ เป็นอำนาจที่ซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจดังกล่าวได้ จะต้องได้รับการถ่ายโอน

/ตามมาตรา ...

ตามมาตรา ๓๐ (๑) (ก) และกำหนดเขตความรับผิดชอบตามมาตรา ๓๐ (๒) เสียก่อน ดังนั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐอื่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีสุสานและฌาปนสถานอันเข้าซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๖ (๒๐) แล้ว อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวนี้ย่อมมีความสมบูรณ์และนำไปปฏิบัติได้ทันที โดยมีต้องมีการถ่ายโอนโดยกำหนดไว้ในแผนการกระจายอำนาจตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ อีก องค์กรการบริหารส่วนตำบลที่พลวงสามารถสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่นี้ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการตั้งงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระยุทธ เอี่ยมอำภา)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๗/๓๑๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การรื้อการตราเทศบัญญัติเกี่ยวกับการใช้และการดูแลรักษาสะพานทำเทียบเรือของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชลบุรี ที่ ขบ ๐๐๓๗.๔/๗๕๙๕ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดชลบุรีได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และจัดหารายได้ของเทศบาล กรณีที่เทศบาลตำบลเกาะสีชังจะตราเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเกาะสีชัง เรื่อง การใช้และการดูแลรักษาสะพานทำเทียบเรือของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยกำหนดค่าธรรมเนียมการจอดเรือ การดูแลและบำรุงรักษาสะพานทำเทียบเรือเพื่อเรียกเก็บจากเจ้าของเรือหรือผู้ครอบครองเรือ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า เทศบาลตำบลเกาะสีชังอาจจัดให้มีทำเทียบเรือได้ตามมาตรา ๕๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๑๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๖ (๓) ได้กำหนดให้เทศบาลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ (๓) รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล และ (๔) รายได้จากการสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๓ ได้กำหนดให้เทศบาลอาจมีรายได้จากค่าธรรมเนียมและเงินรายได้ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ (๑๔) ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๘๑๗/๒๕๔๖ เรื่อง การออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมเรียกเก็บจากนักท่องเที่ยว กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างและองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ จังหวัดตราด จะออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมเรียกเก็บจากนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นค่าบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมในด้านกำจัดขยะมูลฝอย การบำรุงรักษาป่าไม้ ทะเล ชายหาดและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีความเห็นว่า แม้มาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ จะบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ โดยจะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บได้ก็ตาม แต่ในการที่จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียม นั้น จะต้องเป็นกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดบริการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ผู้เสียค่าธรรมเนียม และผู้เสียค่าธรรมเนียมได้รับประโยชน์จากบริการนั้นโดยตรง อันเป็นหลักการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎหมายต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน และหลักการนี้ก็นำไปกำหนดไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน

/การกระจาย ...

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๓๓๓๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ทหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอ่างทอง ที่ อท ๐๐๓๗.๓/๕๓๗๙ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๒๖ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดอ่างทองได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรี กรณีที่นายชวลิต วิเศษสิทธิกุล นายกเทศมนตรีตำบลบางจัก ได้ขออนุญาตเดินทางไปราชการนอกเขตจังหวัด เพื่อเข้าร่วมประชุมวิชาการและประชุมใหญ่สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย (ส.ท.ท.) ครั้งที่ ๕๕ ประจำปี ๒๕๕๕ ระหว่างวันที่ ๓๐ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ที่จังหวัดนนทบุรี ก่อนที่จะแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลตำบลบางจัก นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๘ ทศวรรคหนึ่ง ได้กำหนดว่า ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี จึงมีลักษณะเป็นเงื่อนไขบังคับก่อนว่า ก่อนที่นายกเทศมนตรีจะเข้ารับหน้าที่จะต้องแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลโดยไม่มีการลงมติเสียก่อน เว้นแต่กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล หรือสภาเทศบาลถูกยุบตามมาตรา ๒๔ หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร นายกเทศมนตรีจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ ตามวรรคสอง ของมาตรา ๔๘ ทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

๒. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เคยให้ความเห็นตามข้อหารือของจังหวัดนนทบุรีเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครนนทบุรีแล้ว แต่ยังไม่ได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลนครนนทบุรี ว่ากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเคยให้ความเห็นในเรื่องนี้ไว้ในกรณีที่จังหวัดยะลาได้ขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สรุปได้ว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหาร

/- ส่วนจังหวัด ...

ส่วนจังหวัดนับตั้งแต่วันเลือกตั้ง และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในมาตรา ๓๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งหากนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดยังไม่ได้แถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การใช้อำนาจหน้าที่ของนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ยังคงอยู่ในบังคับของมาตรา ๓๕/๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งบัญญัติจำกัดการใช้อำนาจหน้าที่ของนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดในส่วนของการรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ ส่วนอำนาจหน้าที่อื่นซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดก็สามารถดำเนินการได้ กรณีการแต่งตั้งการถอดถอนรองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่ถือว่าเกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสามารถแต่งตั้งรองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ สำหรับการดำเนินการในการอนุมัติหรือสั่งจ้างตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีซึ่งผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และได้ประกาศใช้แล้วนั้น เห็นว่า มาตรา ๓๕/๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดว่า หากเกิดกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร ให้นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถเข้าดำเนินการไปพลางก่อนได้ และมาตรา ๓๕/๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดดังกล่าวจะต้องเป็นกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือประชาชน

อนึ่ง การพิจารณาว่ากรณีใดเป็นกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร ที่นายกเทศมนตรีจะสามารถดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นได้นั้น จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีไป โดยต้องพิจารณาว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างไรที่จะต้องกระทำกรณานั้น ซึ่งคำว่า “จำเป็น” นี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายว่า ต้องเป็นอย่างนั้น , ต้องทำ , ขาดไม่ได้ และต้องเป็นกรณีที่มีความสำคัญ เป็นต้นว่า เมื่อมีภัยพิบัติที่ใกล้จะมาถึง หากไม่รีบดำเนินการป้องกันแก้ไขแล้วจะเกิดผลในทางที่เสียหายแก่ชีวิต ทรัพย์สิน ตลอดจนกระทบความเป็นอยู่ของประชาชน และเกิดความเสียหายแก่ราชการ ก็ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบประโยชน์สำคัญของประชาชน ที่นายกเทศมนตรีจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นได้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

๓. กรณีที่นายกเทศมนตรีประสงค์จะไปเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรือเข้ารับการฝึกอบรมใด ๆ ก่อนที่จะแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๘ ทศ ประสงค์จะห้ามนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนก่อนที่จะแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล มิได้ระบุหรือตัดสิทธิประโยชน์หรือกรณีอื่นใดที่นายกเทศมนตรีพึงมีหรือพึงกระทำอันมิใช่เรื่องการกระทำตามอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เช่น การรับค่าตอบแทน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดไว้ ดังนั้น หากเป็นกรณีที่นายกเทศมนตรีไปเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรือฝึกอบรม อันมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคคลที่นายกเทศมนตรีนั้นจะต้องเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรือฝึกอบรมด้วยตนเอง ก็ย่อมกระทำได้ แต่หากเป็นการประชุม สัมมนา ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่ต้องรับฟัง พิจารณา

/- หรือตัดสินใจ ...

หรือตัดสินใจใด ๆ แล้ว และไม่ใช้กรณีสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร ก็ไม่อาจกระทำไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นได้ ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น ๆ เป็นกรณีไป ซึ่งจังหวัดอ่างทองควรที่จะได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และรายละเอียดต่าง ๆ ของการจัดประชุมวิชาการและประชุมใหญ่สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยเสียก่อนว่าเป็นการประชุมในเรื่องใด มีวัตถุประสงค์อย่างไร เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลบางจักหรือไม่ ประการใด และสามารถนำความเห็นดังกล่าวนี้ไปใช้ประกอบการพิจารณากับข้อเท็จจริงดังกล่าวได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ประสุตโช เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑ ๖ ก.ค. ๒๕๕๕

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕-๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๓ / ๕๒๕๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ทารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนนทบุรี ด่วนที่สุด ที่ นบ ๐๐๓๗.๔/๘๖๖ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๕๖๐๖ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๗

ตามที่จังหวัดนนทบุรีได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีนครนนทบุรี กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครนนทบุรีแล้ว แต่สมาชิกสภาเทศบาลนนทบุรีได้พ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระการดำรงตำแหน่งไปเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕ จึงยังไม่ได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล นายกเทศมนตรีนครนนทบุรีจะสามารถใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔๘ เศรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้หรือไม่ เพียงใด และสามารถดำเนินการอนุมัติหรือสั่งจ้างตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีซึ่งได้ประกาศใช้แล้วได้หรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๘ ทศ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ได้กำหนดว่า ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล โดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลหรือสภาเทศบาลถูกยุบตามมาตรา ๒๔ หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร นายกเทศมนตรีจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ เมื่อได้มีการเลือกประธานสภาเทศบาลแล้วให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายโดยไม่มีการลงมติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเลือกประธานสภาเทศบาล

๒. กรณีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว แต่ผู้บริหารท้องถิ่นยังไม่ได้แถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้เพียงใดนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเคยให้ความเห็นในเรื่องนี้ไว้ในกรณีที่จังหวัดยะลาได้ขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานีว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนับตั้งแต่วันเลือกตั้ง และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในมาตรา ๓๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งหากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังไม่ได้แถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การใช้อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ยังคงอยู่ในบังคับของมาตรา ๓๕/๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

/ซึ่งบัญญัติ ...

ซึ่งบัญญัติจำกัดการใช้อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในส่วนของการรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ ส่วนอำนาจหน้าที่อื่นซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็สามารถดำเนินการได้ กรณีการแต่งตั้ง การถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่ถือว่าเกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสามารถแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

สำหรับการดำเนินการในการอนุมัติหรือสั่งจ้างตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและได้ประกาศใช้แล้วนั้น เห็นว่า มาตรา ๓๕/๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดว่า หากเกิดกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถเข้าดำเนินการไปพลางก่อนได้ และมาตรา ๓๕/๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดดังกล่าวจะต้องเป็นกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือประชาชน โดยจังหวัดนนทบุรีสามารถนำความเห็นดังกล่าวไปใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องนี้ได้ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

อนึ่ง การพิจารณาว่ากรณีใดเป็นกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร ที่นายกเทศมนตรีจะสามารถดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นได้ นั้น จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีไป โดยต้องพิจารณาว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างไรที่จะต้องกระทำกรณานั้น ซึ่งคำว่า “จำเป็น” นี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายว่า ต้องเป็นอย่างนั้น , ต้องทำ , ขาดไม่ได้ และต้องเป็นกรณีที่มีความสำคัญ เป็นต้นว่า เมื่อมีภัยพิบัติที่ใกล้จะมาถึง หากไม่รีบดำเนินการป้องกันแก้ไข แล้วจะเกิดผลในทางที่เสียหายแก่ชีวิต ทรัพย์สิน ตลอดจนกระทบความเป็นอยู่ของประชาชน และเกิดความเสียหายแก่ราชการ ก็ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบประโยชน์สำคัญของประชาชนที่นายกเทศมนตรีจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

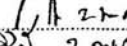
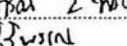
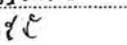
ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระยุทธ เอี่ยมอำภา)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวิจัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๔๐๓๖

รอง อสค.
ผ.สน.กม.
ผ.สว.ก.
นท.
พิมพ์
๒ พ.ค. ๕๕

ที่ มท ๐๘๐๔.๗/ ๙๑๖๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ทหารเรือเกี่ยวกับการใช้เรือในการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจการณ์และการเบิกจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชุมพร ที่ ขพ ๐๐๓๗.๔/๐๐๘๗๒๑ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดชุมพรได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอทหารเรือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๓ (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) ได้ตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓ ของเทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร และมีข้อสังเกตว่า เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพรได้นำเรือที่ได้รับมอบจากกรมประมงออกตรวจการณ์ในแม่น้ำท่าตะเภาและคลองซอยต่างๆ ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพรและบริเวณเกาะมัดโพน เกาะเสม็ด และเกาะมัตรา ในตอนกลางคืน ระหว่างเวลา ๒๑.๐๐ น. ถึง ๒๔.๐๐ น. ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และจังหวัดชุมพรพิจารณาแล้วมีความเห็นในเรื่องนี้ว่า การที่เทศบาลเมืองชุมพรขอรับมอบเรือตรวจประมงทะเลจากกรมประมง เพื่อใช้ในการกิจการเกี่ยวกับช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเลในส่วนของนักท่องเที่ยวและชาวประมง ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุทางน้ำ ใช้ในการป้องกันสาธารณสุขภัยทางน้ำกรณีเกิดเพลิงไหม้เรือประมงหรือที่พักอาศัยริมน้ำ และมีส่วนร่วมกับการประมงในการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่ง แม้การรับมอบเรือดังกล่าวได้ทำบันทึกส่งมอบเรือกันไว้ ก็ไม่ทำให้การดำเนินการดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล โดยเฉพาะภารกิจช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเลในส่วนของนักท่องเที่ยวและชาวประมงในกรณีเกิดอุบัติเหตุทางน้ำ การป้องกันสาธารณสุขภัยทางน้ำกรณีเกิดเพลิงไหม้เรือประมงหรือ ที่พักอาศัยริมน้ำ และการมีส่วนร่วมกับการประมงในการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งนั้น ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงขอหารือว่า ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐ ได้กำหนดให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล กล่าวคือ (๕) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง และ (๙) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณสุขเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

/ กล่าวคือ ...

กล่าวคือ (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นมีหน้าที่เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และแจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้น และผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที และมาตรา ๒๔ กำหนดว่า เมื่อเกิดสาธารณภัย ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ประสบเหตุต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับสาธารณภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้นเพื่อส่งการต่อไป และในกรณีจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดๆ เพื่อคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้ ซึ่งคำว่า “สาธารณภัย” นี้ ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ความหมายไว้หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากภัยธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย ดังนั้น การที่เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพรได้ขอรับมอบเรือตรวจประมงทะเล เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเลในส่วนของนักท่องเที่ยวและชาวประมงในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุทางน้ำและประสบภัยทางธรรมชาติ และใช้ในการป้องกันสาธารณภัยต่างๆ ทางน้ำ เช่น เหตุเพลิงไหม้บ้านเรือนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำหรือเรือประมงเกิดเพลิงไหม้ กรณีนี้จึงอยู่ในขอบอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง และกำกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามนัยมาตรา ๕๐ (๕) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๑๖ (๒๙) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ส่วนกรณีที่จะนำไปใช้ในการบริหารทรัพยากรสัตว์น้ำนั้นเห็นว่า อำนาจหน้าที่ในการควบคุมการทำประมง หรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการประมง เช่น พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ นั้น มีใช้หน้าที่ของเทศบาล แต่เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมประมง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ ตามนัยกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐

๒. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐ วรรคสอง ได้กำหนดให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีประการหนึ่งคือการบริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ ซึ่งได้มีการนำมากำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และกระทรวงมหาดไทยได้เคยให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๘๙๒.๔/ว ๔๓๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ โดยแนะนำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยให้ใช้วิธีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ โดยบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ซึ่งหลักความคุ้มค่านั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดวิธีการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าในการปฏิบัติราชการ โดยการควบคุม บำรุงรักษาพัสดุ และใช้พัสดุอย่างประหยัดคุ้มค่า และให้เกิดประโยชน์สูงสุด

/ โดยปกติ ...

โดยปกติการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการจัดให้มีเครื่องใช้ ในการดับเพลิงหรือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น การจัดให้มีรถดับเพลิง เรือดับเพลิง หรือ เครื่องมือเครื่องใช้ใช้อื่นๆ ต้องจัดให้มีที่จอดหรือเก็บรักษาไว้ และเตรียมความพร้อมไว้เมื่อมีสาธารณภัย เช่น อัคคีภัยเกิดขึ้น จะได้ออกไปบรรเทาสาธารณภัยนั้นได้ทัน ไม่จำเป็นต้องขับเคลื่อนออกไปตรวจตราว่าจะเกิด สาธารณภัยขึ้นที่ใด แต่กรณีของเทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร ได้นำเรือที่ได้รับมอบจากกรมประมงเพื่อใช้ประโยชน์ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไปปฏิบัติงานออกตรวจการณ์ในแม่น้ำท่าตะเภา และคลองซอยต่างๆ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร และบริเวณเกาะมัดโพน เกาะเสม็ด เกาะมัดตรา ในเวลากลางคืน ระหว่างเวลา ๒๑.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. เป็นประจำทุกวัน ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๓ (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) มีความเห็นในเรื่องนี้ว่า เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพรสามารถดำเนินการได้เพียง การสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อมีการแจ้งเหตุเป็นครั้งคราว ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ที่เกินขอบเขตอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ การดำเนินการ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณดังกล่าวเป็นเหตุให้ทางราชการเสียหาย ดังนั้น จังหวัดชุมพรควรที่จะ ตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจนว่า การที่เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพรได้นำเรือดังกล่าวออกตรวจ การณ์ในแม่น้ำท่าตะเภา และคลองซอยต่างๆ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร และบริเวณเกาะ มัดโพน เกาะเสม็ด เกาะมัดตรา มีวัตถุประสงค์ใด มีความจำเป็นหรือมีความเหมาะสมต่อภารกิจ ตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลดังกล่าวหรือไม่ เกิดความคุ้มค่าต่อภารกิจหรือไม่ อย่างไร แล้วใช้ประกอบการ พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๒๖๔๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การขอตราข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การจัดระเบียบและมาตรการในการควบคุมการประกอบกิจการ
ทางน้ำเมืองพัทยา พ.ศ. ....

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชลบุรี ที่ ขบ ๐๐๓๗.๔/๑๓๑๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดชลบุรีได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับ
ความชอบด้วยกฎหมายของร่างข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การจัดระเบียบและมาตรการในการควบคุม
การประกอบกิจการทางน้ำเมืองพัทยา พ.ศ. .... โดยจังหวัดชลบุรีมีความเห็นว่า ร่างข้อบัญญัติเมืองพัทยาดังกล่าว
ขัดกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายประการ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว
มีความเห็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดให้เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตเมืองพัทยา กล่าวคือ (๒)
การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (๗) การรักษาความสะอาดและความเป็น
ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (๑๐) การจัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และที่จอดรถ และ (๑๒)
การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว ทั้งนี้ ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย และมาตรา ๗๐ (๑)
ได้กำหนดให้เมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบัญญัติเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา โดยไม่ขัดหรือ
แย้งต่อกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับการตราข้อบัญญัติ
เมืองพัทยาไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๐๑/๒๕๒๒ เรื่อง อำนาจตรา
ข้อบัญญัติเมืองพัทยา (กรณีการควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว) ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๖๗ (๑๐) ที่กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย
เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยวในเขตเมืองพัทยา และมาตรา ๗๓
ที่กำหนดให้เมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบัญญัติเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา
โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย (ซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา
พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้กำหนดไว้) สรุปได้ว่า
“ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย” ตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
เมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑ หมายความว่า อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติ
ของกฎหมาย ไม่ว่าจะกฎหมายนั้นจะเป็นกฎหมายอื่นหรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา
นั่นเองก็ตาม เมื่อเรื่องการควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยวตามมาตรา ๖๗ (๑๐) มิได้มีบทบัญญัติของ
กฎหมายอื่นบัญญัติไว้โดยเฉพาะ เรื่องดังกล่าวจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบบริหารราชการเมืองพทยานั้นเอง ฉะนั้น การที่มาตรา ๖๗ (๑๐) บัญญัติให้เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่
/ดำเนินการ ...

ดำเนินการควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยวในเขตเมืองพัทยาได้ ก็ย่อมเป็นไปตามนั้น อนึ่ง เมื่อพิจารณาเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.๒๕๒๑ แล้ว จะเห็นได้ว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในเมืองพัทยาโดยรีบด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และมีความประสงค์ที่จะจัดระเบียบการปกครองให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงหลักแห่งการปกครองตนเอง ดังนั้น การดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยามาตรา ๖๗ หากต้องรอให้มีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้เสียก่อนเสมอแล้วก็จะเป็นการไม่สมต่อเจตนารมณ์ดังกล่าว เมื่อเมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยวในเขตเมืองพัทยาได้ดังกล่าวแล้ว เมืองพัทยาก็ย่อมมีอำนาจตราข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ตามมาตรา ๗๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑ แต่ทั้งนี้ หมายความว่าเมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบัญญัติเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาได้เฉพาะภายในขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น หากนอกเหนือไปแล้วก็จะเป็นการขัดหรือแย้งต่อกฎหมายได้

๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง กำหนดว่า ในพื้นที่ใดที่ได้มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวม เขตผังเมืองเฉพาะ เขตควบคุมอาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือเขตควบคุมมลพิษ ตามพระราชบัญญัตินี้ไว้แล้ว แต่ปรากฏว่ามีสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรุนแรงเข้าขั้นวิกฤตซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขโดยทันที และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจตามกฎหมายหรือไม่สามารถที่จะทำการแก้ไขปัญหาได้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีขออนุมัติเข้าดำเนินการเพื่อใช้มาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามมาตรา ๔๔ ตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาในพื้นที่นั้นได้ และเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตพื้นที่ รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครอง และกำหนดระยะเวลาที่จะใช้มาตรการคุ้มครองในพื้นที่นั้น ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีได้ออกประกาศเรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยตามข้อ ๓ ของประกาศฉบับนี้ ได้กำหนดเขตพื้นที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมไว้ ประกอบด้วยพื้นที่ดังนี้ คือ (๑) พื้นที่ภายในแนวเขตตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เรื่อง กำหนดให้ท้องที่เมืองพัทยาเป็นเขตควบคุมมลพิษ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ (๒) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๔๖ และ (๓) พื้นที่บางส่วนภายในแนวเขตตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเขตห้ามใช้สวนลากมีถุ้งและสวนรูน ทำการประมงในท้องที่จังหวัดชลบุรี ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๘ และตามข้อ ๔ ของประกาศฉบับนี้ ได้แบ่งพื้นที่ตามข้อ ๓ ดังกล่าวออกเป็นสองบริเวณ กล่าวคือ บริเวณที่ ๑ คือ พื้นที่บนแผ่นดินใหญ่ภายในบริเวณที่อยู่ตามแนวเขตตามข้อ ๓ (๑) และ (๒) และพื้นที่เกาะล้าน เกาะครก และเกาะสาก และบริเวณที่ ๒ คือ พื้นที่น่านน้ำทะเลภายในบริเวณตามข้อ ๓ (๑) นับตั้งแต่แนวชายฝั่งทะเลลงไป และพื้นที่น่านน้ำทะเลภายในบริเวณ

/ที่มีจุด ...

ที่มีจุดเริ่มต้นตรงแนวชายฝั่งทะเลบริเวณหลักเขตที่ ๕ ของแนวเขตตามข้อ ๓ (๑) เลียบตามแนวชายฝั่งทะเลไปทางทิศใต้จนถึงปากคลองนาจอมเทียนฝั่งเหนือ จากจุดดังกล่าวลากเป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกขนานกับแนวเส้นระหว่างหลักเขตที่ ๕ และหลักเขตที่ ๖ ของแนวเขตตามข้อ ๓ (๑) จนถึงจุดที่ตรงกับหลักเขตที่ ๖ แล้วลากเป็นเส้นตรงไปทางทิศเหนือจนถึงหลักเขตที่ ๖

เมื่อประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับอยู่ และในประกาศฉบับนี้ได้กำหนดห้ามกระทำการหรือประกอบกิจการต่าง ๆ ในพื้นที่ไว้ตามข้อ ๔ กล่าวคือ ตาม (๑๑) การประกอบกิจการเรือกัตตาคาร เรือสถานบริการ การเดินท่องเที่ยวใต้ทะเล (sea walker) หรือการทอดสมอเรือในแนวปะการัง และตาม (๑๒) การเล่นเรือสกีวอเตอร์ การเล่นเจ็ตสกี การเล่นสกีน้ำ หรือการเล่นเรือลากทุกชนิด ยกเว้นบริเวณที่เมืองพัทยากำหนดให้เป็นเขตอนุญาตให้ประกอบกิจการทางน้ำดังกล่าวได้ เมืองพัทยาซึ่งมีอำนาจตราข้อบัญญัติเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว ตามมาตรา ๖๒ (๒) (๑๒) ประกอบกับมาตรา ๗๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ จะใช้บังคับข้อบัญญัติเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวโดยชัดหรือแย้งกับที่ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดไว้มิได้

๓. สำหรับการกำหนดเขตจอดเรือนั้น พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๒ กำหนดว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้ คือ (๑) กำหนดแนวแม่น้ำลำคลองหรือทะเลอาณาเขตแห่งใดเป็นเขตท่าเรือและเขตจอดเรือ และ (๒) กำหนดทางเดินเรือทั่วไปและทางเดินเรือในเขตท่าเรือนอกจากทางเดินเรือในเขตท่าเรือกรุงเทพฯ ดังนั้น การกำหนดเขตจอดเรือในทะเลอาณาเขตจึงต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ คือเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมที่จะออกกฎกระทรวงกำหนดแนวแม่น้ำลำคลองหรือทะเลอาณาเขตให้เป็นเขตจอดเรือ นายกเมืองพัทยาจะไปออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อกำหนดเขตจอดเรืออันขัดกับพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ มิได้ รวมทั้งการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาในการจัดให้มีท่าเทียบเรือก็ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าวด้วย

๔. สำหรับรายได้ของเมืองพัทยานั้น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๘๙ ได้กำหนดให้เมืองพัทยาอาจมีรายได้อื่นดังต่อไปนี้คือ (๑) ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต หรือค่าปรับใด ตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ (๒) รายได้จากทรัพย์สินของเมืองพัทยา (๓) รายได้จากสาธารณูปโภคของเมืองพัทยา และ (๑๑) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของเมืองพัทยา และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๓ ได้กำหนดให้เมืองพัทยาอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและเงินรายได้ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ (๑๙) ค่าธรรมเนียมใดๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น ดังนั้น เมืองพัทยาจึงอาจหารายได้จากทรัพย์สินของเมืองพัทยา จากกิจการสาธารณูปโภคของเมืองพัทยา หากเป็นรายได้จากภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตหรือค่าปรับ ต้องมีกฎหมายบัญญัติให้เมืองพัทยา ...

ให้เมืองพัทยาจัดเก็บได้ หรือเป็นค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ใช้อหรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น จะไปเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อขออนุญาตหรือจากการประกอบการทางน้ำใดโดยที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เมืองพัทยามีอำนาจเรียกเก็บ หรือเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ที่มีได้ใช้บริการหรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่เมืองพัทยาจัดให้มีขึ้นมิได้ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้เคยให้ความเห็นไว้ ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๑๗/๒๕๕๖ เรื่อง การออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมเรียกเก็บจากนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ การที่เมืองพัทยาจะตราข้อบัญญัติใดเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่มีผลไปควบคุมธุรกิจใด ๆ ของเมืองพัทยาแล้วจะต้องคำนึงถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๔ ที่กำหนดว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ (๑) สนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาด และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยต้องยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจซึ่งมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ประสพโชค เหมทานนท์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕-๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๐๗/๗๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอรื้อการพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสระบุรี ด่วนที่สุด ที่ สบ ๐๐๓๗.๔/๑๑๕๒๕ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๘๓๑ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓
๒. สำเนาบันทกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๒๖/๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดสระบุรีได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน อำเภอบ้านหมอ กรณีที่นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน ได้ยื่นหนังสือลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงนายอำเภอบ้านหมอ ขอลาออกจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน เนื่องจากมีปัญหาเรื่องสุขภาพ โดยอำเภอบ้านหมอได้รับหนังสือลาออกฉบับดังกล่าวไว้เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๐.๐๐ น. และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน (โดยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขินปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน) ยังได้มีหนังสือที่ สบ ๗๔๙๐๑/๒๓๒ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕ รายงานอำเภอบ้านหมอ ขอให้นายอำเภอบ้านหมอพิจารณาสอบสวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับการสิ้นสุดความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน ของนายถาวร เทพวิมลเพชรกุล ในกรณีที่กรมบังคับคดีได้มีหนังสือรายงานผลการตรวจสอบบุคคลหรือนิติบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ฉบับลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕ พบว่านายถาวร เทพวิมลเพชรกุล เป็นจำเลยในศาลล้มละลายกลาง คดีหมายเลขดำที่ ล.๕๐๙๕/๒๕๕๓ คดีหมายเลขแดงที่ ล.๑๔๓๐๕/๒๕๕๓ ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ และต้องคำพิพากษาให้ล้มละลายเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ ด้วย ซึ่งจังหวัดสระบุรีและอำเภอบ้านหมอมีความเห็นเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขินของนายถาวร เทพวิมลเพชรกุล ไม่สอดคล้องกัน จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องดังกล่าว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามมาตรา ๖๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ และคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการลาออกของสมาชิกสภาท้องถิ่นไว้ในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ ตามบันทกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๖๖/๒๕๒๙

/คณะกรรมการ ...

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕ และคณะที่ ๘) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการลาออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาจังหวัด ตามมาตรา ๑๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ สรุปได้ว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๑๒ (๓) ที่บัญญัติว่า สมาชิกภาพแห่งสมาชิกสภาจังหวัดย่อมสิ้นสุดลงเมื่อลาออกโดยยื่นใบลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด นั้น การลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดเป็นการแสดงเจตนาฝ่ายเดียวของสมาชิกที่ประสงค์จะลาออก ดังนั้น ในกรณีที่สมาชิกสภาจังหวัดลาออกจากสมาชิกภาพแห่งสภาจังหวัด โดยมิได้ระบุในใบลาออกว่าจะลาออกเมื่อใด การลาออกนั้นย่อมมีผลสมบูรณ์เมื่อสมาชิกสภาจังหวัดผู้นั้นได้ยื่นใบลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่ของจังหวัด ได้ลงรับใบลาออกในทะเบียนหนังสือรับของจังหวัด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณแล้ว และการลาออกที่มีเงื่อนไขเวลากำหนดไว้ ผลของการลาออกนั้นย่อมมีผลสมบูรณ์เมื่อถึงเวลาที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ยังได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการลาออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๙๔/๒๕๕๒ สรุปได้ว่า มาตรา ๔๗ ตรี (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเมื่อลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ จึงเห็นได้ว่า การลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการแสดงเจตนาฝ่ายเดียวโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อบุคคลที่กำหนดไว้ โดยการยื่นหนังสือลาออกย่อมมีผลสมบูรณ์นับแต่เวลาที่การแสดงเจตนาไปถึงผู้รับการแสดงเจตนา ตามนัยของการแสดงเจตนาตามมาตรา ๑๖๘ หรือมาตรา ๑๖๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แล้วแต่กรณี ดังนั้น โดยทั่วไปการลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีผลสมบูรณ์เมื่อได้ยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอหรือเจ้าหน้าที่ของอำเภอได้ลงรับหนังสือลาออกในทะเบียนหนังสือรับของอำเภอตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และในการแสดงเจตนาลาออกนั้น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจะกำหนดให้การลาออกของตนมีผลตามเงื่อนไขเวลาที่กำหนดไว้ก็ได้ และผลของการลาออกย่อมสมบูรณ์เมื่อถึงเวลาที่กำหนดไว้ เมื่อข้อเท็จจริงกรณีนี้ปรากฏว่า นายถนอม แก้วพาปราบ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกชำแระต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกชำแระ และแถลงต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกชำแระเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๒ แต่การยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกชำแระ ประกอบกับการแถลงต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๒ ยังไม่เป็นไปตามเงื่อนไขตามมาตรา ๔๗ ตรี (๓) ที่กำหนดให้ยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ การยื่นหรือแสดงเจตนาดังกล่าวจึงยังไม่สมบูรณ์ ต่อมาเมื่อนายถนอม แก้วพาปราบ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกชำแระอีกครั้งต่อนายอำเภอ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๒ โดยระบุวันลาออกให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๒ การยื่นหนังสือลาออกครั้งนี้จึงเป็นการแสดงเจตนาลาออกตามเจตนาที่แท้จริงของนายถนอม แก้วพาปราบ โดยกำหนดให้การลาออกของตนมีผลตามเงื่อนไขเวลาที่กำหนดไว้แต่ต้น คือ ต้องการให้การลาออกมีผลตั้งแต่วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๒ อีกทั้งปรากฏข้อเท็จจริงว่า ภายหลังจากวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๒ นายถนอม แก้วพาปราบ มิได้ปฏิบัติหน้าที่และไม่ได้รับค่าตอบแทนในฐานะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกชำแระอีกต่อไป ดังนั้น การยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกชำแระของนายถนอม แก้วพาปราบ จึงสมบูรณ์และการลาออกนั้นมีผลตั้งแต่วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๒ ตามที่ได้แสดงเจตนาไว้แต่ต้น โดยมีใช้เป็นการลาออกย้อนหลังแต่อย่างใด

/๒. การลาออก ...

๒. การลาออกจากตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๖๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่กำหนดว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อลาออกโดยยื่นหนังสือลาออก ต่อนายอำเภอ ก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ การลาออกของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีผลสมบูรณ์ต่อเมื่อ ได้มีการยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ สำหรับการลาออกจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีผลเมื่อใดย่อมเป็นไปตามเจตนาของผู้ยื่นหนังสือลาออก กล่าวคือ กรณีที่มีการระบุเงื่อนไขหรือระบุวันที่ ที่ประสงค์ให้การลาออกมีผลไว้ในหนังสือลาออก ผลของการลาออกย่อมมีผลเมื่อถึงเวลาที่กำหนดไว้ แต่ถ้าไม่ได้ระบุ ในใบลาออกว่าจะลาออกเมื่อใด การลาออกนั้นย่อมมีผลเมื่อผู้นั้นได้ยื่นใบลาออกต่อนายอำเภอหรือเจ้าหน้าที่ ของอำเภอได้ส่งรับใบลาออกในทะเบียนหนังสือรับของอำเภอ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นไว้ดังกล่าว

ตามข้อหารือของจังหวัดสระบุรีปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน ได้ยื่นหนังสือลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ต่อนายอำเภอบ้านหมอ มีข้อความสรุปได้ว่า ตนมีปัญหาด้านสุขภาพร่างกายจึงมีความประสงค์ขอลาออกจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป และอำเภอบ้านหมอได้รับหนังสือลาออกฉบับดังกล่าว ไว้ตามหลักฐานการลงรับหนังสือของที่ว่าการอำเภอบ้านหมอ เลขรับที่ ๒๖๓๗ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๐.๐๐ น. การลาออกจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขินของนายถาวร เทพวิมลเพชรกุล จึงมีผลสมบูรณ์ตามมาตรา ๖๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ ส่วนผลของการลาออกว่า นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล จะต้องพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่วันที่ใดนั้น ต้องเป็นไปตามเจตนาของนายถาวร เทพวิมลเพชรกุล โดยจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นหากข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล ได้ยื่นหนังสือขอลาออกฉบับลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ดังกล่าว เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยมีเจตนา ขอลาออกจากตำแหน่งโดยกำหนดเงื่อนไขว่า ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป อันหมายถึงขอลาออกตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ตามวันที่ที่ปรากฏในหนังสือฉบับนี้ และตั้งแต่นั้นมิได้ปฏิบัติหน้าที่ใดในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขินอีกตามเจตนาที่ตนประสงค์จะลาออกแล้ว นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล ก็ต้องพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แต่หากข้อเท็จจริงปรากฏอีกทางหนึ่งว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขินได้รับหนังสือจากกรมบังคับคดี เรื่อง รายงานตรวจสอบว่าบุคคลหรือนิติบุคคล โดยถูกศาลมีคำสั่ง พิทักษ์ทรัพย์หรือไม่ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แล้ว นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่มาตลอด และได้ทราบความจากหนังสือของกรมบังคับคดีดังกล่าว จึงทำหนังสือลาออก โดยลงวันที่ย้อนหลังไปจนถึงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เพื่อให้การลาออกของตนมีผลตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เช่นนี้ เป็นการลาออกให้มีผล ย้อนหลังที่ขัดกับข้อเท็จจริง กรณีเช่นนี้จึงไม่อาจถือได้ว่า นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล ได้แสดงเจตนาขอลาออก ตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ได้ หากกรณีนี้ นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล มีเจตนาที่จะลาออกจากตำแหน่ง ก็ต้องนับเอาวันที่การลาออกมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย คือวันที่หนังสือลาออกฉบับนี้ได้รับต่อนายอำเภอบ้านหมอ คือวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ซึ่งจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ชัดเจนต่อไป

/๓. อย่างไร ...

๓. อย่างไรก็ตาม เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน (โดยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขินปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน) ได้มีหนังสือที่ สป ๗๔๙๐๑/๒๓๒ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงนายอำเภอบ้านหมอขอให้พิจารณาสอบสวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน ของนายถาวร เทพวิมลเพชรกุล สิ้นสุดลง เพราะเหตุที่กรมบังคับคดีได้มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขินรายงานผลการตรวจสอบบุคคล หรือนิติบุคคลว่าถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือไม่ ฉบับลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และตามรายงานดังกล่าว ปรากฏข้อความว่า นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล เป็นจำเลยในศาลล้มละลายกลาง คดีหมายเลขดำที่ ล.๕๐๙๕/๒๕๕๓ คดีหมายเลขแดงที่ ล.๑๔๓๐๕/๒๕๕๓ ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ และต้องคำพิพากษาให้ล้มละลายเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ ดังนั้น หากผลการสอบสวนและวินิจฉัยของนายอำเภอ บ้านหมอปรากฏว่า นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล เป็นบุคคลล้มละลาย ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ ความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขีดขิน ของนายถาวร เทพวิมลเพชรกุล ต้องสิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมาย ตามมาตรา ๖๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ เนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา ๕๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๔๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๘๓๑ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นตามข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการสอบสวนและวินิจฉัยกรณีที่มีข้อสงสัยว่าผู้บริหารท้องถิ่นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอันเป็นเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๒๖/๒๕๕๕ สรุปได้ว่า การพ้นจากตำแหน่งในกรณีขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเป็นการพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย แม้ว่าผู้ันั้นจะพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ยังเป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจที่จะต้องดำเนินการสอบสวนเพื่อให้ได้ความว่ามีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นหรือไม่ ซึ่งถ้าปรากฏว่ามีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น บุคคลนั้นย่อมพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มิกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น และเป็นผลให้ขาดคุณสมบัติในการที่จะเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ หากในปัจจุบันกำลังดำรงตำแหน่งอยู่ก็จะเป็นผลให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิระยุทธ เอี่ยมอำภา)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

อบค.เมืองขีดขิน ๑.กระบุรี(ตาออก-ล้มละลาย)/า.ญ.๖/13

ที่ มท ๐๘๐๔.๓ / ๑๐๕๔๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม.๑๐๓๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง หรือเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์

อ้างอิง หนังสือจังหวัดอุดรดิตถ์ ที่ อด ๐๐๓๗.๔/๑๔๘๕๕ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑
ครั้งที่ ๒๘/๒๕๕๕
๒. สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๒๖/๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดอุดรดิตถ์ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอรื้อเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรี กรณีนายประทีป หอมเพียร ขณะดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ ได้รับทุนการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะเข้าศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ แล้วมีพฤติการณ์ทุจริตในการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว และได้พ้นจากสถานภาพนักศึกษาด้วยการลาออก ต่อมานายประทีป หอมเพียร ได้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลบ้านเกาะ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ และได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเกาะอีก เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ ซึ่งจังหวัดอุดรดิตถ์มีความเห็นว่า ตามมาตรา ๔๘ ปัญจทศ ประกอบกับมาตรา ๔๘ เบญจ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดให้นายกเทศมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีกรณีเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ สำหรับนายประทีป หอมเพียร ยังไม่เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะเพราะกระทำการทุจริตการสอบแต่อย่างใด ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์จึงไม่สามารถสอบสวนและสั่งให้นายประทีป หอมเพียร พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเกาะได้ รวมทั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะด้วย เนื่องจากบุคคลดังกล่าวได้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะไปแล้ว จึงขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาความเห็นดังกล่าว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า

๑. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว
มีความเห็นดังนี้

(๑) ตามมาตรา ๔๘ ปัญจทศ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจ และตามมาตรา ๔๘ เบญจ (๔) กำหนดว่า บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

/ เป็นนายก ...

เป็นนายกเทศมนตรีต้องไม่เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ โดยมาตรา ๔๘ ปัญจทศ วรรคสาม กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็วเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีต้องสิ้นสุดลงเพราะมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว ดังนั้น หากมีข้อเท็จจริงใดปรากฏว่า นายกเทศมนตรีผู้ใดเคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามบทบัญญัติของกฎหมาย ไม่ว่าจะพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายหรือ จากถูกล้างให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบแล้ว ก็ย่อมเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี ตามมาตรา ๔๘ เบญจ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ อันจะต้องพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๔๘ ปัญจทศ (๔)

(๒) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๔ ได้กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ กล่าวคือ (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๑ และมาตรา ๕๘/๑ (๓) ได้กำหนดลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า ต้องไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต โดยมาตรา ๖๔ วรรคสอง ได้กำหนดให้นายอำเภอทำการสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเพราะเหตุดังกล่าว การพ้นจากตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๖๔ (๔) นี้ เป็นการพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย คือกฎหมายกำหนดให้ต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ได้กระทำการอันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว ซึ่งการสอบสวนและวินิจฉัยเพื่อให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องสิ้นสุดลงหรือให้ผู้บริหารท้องถิ่นต้องพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย เพราะเหตุได้กระทำการที่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายหรือกระทำการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนด โดยได้กระทำในวาระที่ผ่านมาและต่อมาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอีกนั้น ศาลปกครองได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ ได้แก่

- คำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๓๔๔๖/๒๕๔๔ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๓๖/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ศาลปกครองกลางได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวินิจฉัยให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม กล่าวคือระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๑ ขณะนั้นผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกะปาง ถูกอำเภอทุ่งสงตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามคำร้องเรียนกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีอาศัยตำแหน่งหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกะปางแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายโดยทุจริตกรณีเรียกและรับเงินจากผู้ขออนุญาตประกอบกิจการโรงโม่หิน ซึ่งในการสอบสวนผู้ฟ้องคดีได้ปฏิเสธข้อกล่าวหาโดยตลอด ต่อมาจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง แต่ยังมีได้แจ้งหรือมีคำสั่งเกี่ยวกับผลการสอบสวนให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกะปางต่อนายอำเภอทุ่งสง ผู้ถูกฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๒ ต่อมา เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกะปางได้สิ้นสุดลงเพราะครบวาระ จึงได้มีการจัดการเลือกตั้งใหม่ และผู้ฟ้องคดีได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกะปางอีกครั้งหนึ่ง

/ และประธาน ...

และประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกะปางได้มีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีวินิจฉัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกะปางของผู้ฟ้องคดีว่าจะสิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๗ ตรี (๕) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเคยถูกคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของจังหวัดนครศรีธรรมราชสอบสวนกรณีผู้ฟ้องคดีทุจริตและปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในขณะที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกะปาง ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งผลการวินิจฉัยไปยังประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกะปางว่า ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกะปาง เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๓ นั้น ผู้ฟ้องคดีเคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกะปางและขณะดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ถูกจังหวัดนครศรีธรรมราชตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง กรณีถูกกล่าวหาว่าร่วมกันเรียกรับเงินจากผู้ขออนุญาตประกอบกิจการโรงไม้หิน ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้สรุปว่ามีมูลความจริง ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต แต่ผู้ฟ้องคดีได้ลาออกจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าวเสียก่อน เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๒ ดังนั้น นายอำเภอทุ่งสง ผู้ถูกฟ้องคดี จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๗ ตรี วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ วินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ทวิ (๒) เนื่องจากมีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือเสื่อมเสียทางศีลธรรม ตามมาตรา ๙ (๑๐) เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกะปางของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๗ ตรี (๕) แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว โดยศาลปกครองกลางเห็นว่า คำวินิจฉัยของนายอำเภอทุ่งสงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ. ๕๒๗/๒๕๔๗ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๓๒๗/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ศาลปกครองสูงสุดได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวินิจฉัยในเรื่องการเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาของสมาชิกสภาเทศบาล กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ ผู้ถูกฟ้องคดี ได้วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลในวาระที่ผ่านมา โดยศาลปกครองสูงสุด มีความเห็นสรุปได้ว่า โดยที่มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับกรณีหรือเหตุที่ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง ซึ่งหมายถึงว่า เมื่อมีกรณีหรือเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นในระหว่างที่ความเป็นสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลยังคงมีอยู่ ก็ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลรายนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง ส่วนบทบัญญัติมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวที่บัญญัติว่า เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว นั้น แม้โดยทั่วไป การสอบสวนและวินิจฉัยเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการสิ้นสุดซึ่งสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลพึงเกิดขึ้นในระหว่างที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลรายนั้นยังไม่สิ้นสุดลงก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวก็ไม่ได้มีขีดจำกัดว่าการสอบสวนและวินิจฉัยจะกระทำหลังจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงแล้วมิได้ ในทางตรงกันข้ามหากแปลความว่ามีข้อจำกัดเช่นนั้น ก็จะทำให้มีการหลีกเลี่ยงผลทางกฎหมายของการสิ้นสุดของสมาชิกภาพจากกรณีหรือเหตุแต่ละเหตุซึ่งมีผลทางกฎหมายแตกต่างกันเสมอ ทั้งยังเป็นการเปิดช่องทางให้มีการกระทำการอันเป็นเหตุต้องห้ามได้เมื่อใกล้ครบวาระหรือจงใจสร้างเหตุการณ์สิ้นสุดของสมาชิกภาพเหตุอื่นขึ้น เพื่อให้สมาชิกภาพของตนสิ้นสุดลงก่อนมีการวินิจฉัย

/ - คำพิพากษา ...

- คำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๒๐๒๙/๒๕๕๑ คดีหมายเลขแดงที่ ๙๒๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ศาลปกครองกลางได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวินิจฉัยในเรื่องการเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาของนายกเทศมนตรีไว้สรุปได้ว่า การพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี เนื่องจากเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลสองพี่น้องเป็นเทศบาลเมืองสองพี่น้อง เป็นคนละกรณีกันกับการพ้นจากตำแหน่งเมื่อได้กระทำการอันต้องห้าม ตามมาตรา ๔๘ จตุทศ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยในกรณีพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงฐานะของเทศบาลดังกล่าว เป็นกรณีที่พ้นจากตำแหน่งที่มีได้มีการกระทำการอันต้องห้ามใดๆตามกฎหมาย ซึ่งต่างกับกรณีที่นายกเทศมนตรีถูกสอบสวนเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลนั้นหรือที่เทศบาลนั้นจะกระทำ ตามมาตรา ๔๘ จตุทศ วรรคหนึ่ง (๓) อันจะมีผลให้ความเป็นนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลงและต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี เป็นเวลา ๕ ปี นับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง และมาตรา ๔๘ เบญจ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฉบับดังกล่าว ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลสองพี่น้องเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงฐานะของเทศบาล จึงไม่เป็นเหตุให้การสอบสวนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี) โดยคณะกรรมการสอบสวน ตามคำสั่งจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๔๘ จตุทศ วรรคหนึ่ง (๓) ต้องยุติแต่อย่างใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี) โดยคณะกรรมการสอบสวนยังมีอำนาจหน้าที่จะต้องสอบสวน และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี) ยังมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ ปัญจทศ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ต่อไป

(๓) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาจากข้อกฎหมาย และความเห็นของศาลปกครองตามคำพิพากษาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า แม้ว่าโดยทั่วไปการสอบสวนและวินิจฉัยของนายอำเภอกรณีเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนื่องจากกระทำการอันมีลักษณะต้องห้ามโดยเป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต ตามมาตรา ๖๔ (๔) มาตรา ๖๔ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๕๘/๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ จะพึงกระทำในระหว่างที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งก็ตาม แต่บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวก็ไม่ได้มีข้อจำกัดว่า การสอบสวนและวินิจฉัยนี้จะกระทำภายหลังจากที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้นได้พ้นจากตำแหน่งแล้วมิได้ ดังที่ศาลปกครองได้ให้ความเห็นไว้ดังกล่าว ดังนั้น กรณีของนายประทีป หอมเพ็ชร ที่เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ ได้กระทำการทุจริตการสอบที่ตนเองได้รับทุนการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ เข้าศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ นั้น จังหวัดอุตรดิตถ์สามารถนำความเห็นของศาลปกครองดังกล่าวมาใช้เทียบเคียงเพื่อประกอบการพิจารณาในเรื่องนี้ต่อไปได้ กล่าวคือ แม้นายประทีป หอมเพ็ชร จะพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลบ้านเกาะแล้ว นายอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ก็ยังคงมีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับการเป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตของ นายประทีป หอมเพ็ชร ต่อไปได้

/ หากนายอำเภอ ...

หากนายอำเภอเมืองอุดรดิตถ์วินิจฉัยว่านายประทีป หอมเพียร เป็นผู้มีความผิดในทางทุจริต ก็ย่อมต้องพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไปโดยผลของกฎหมาย ซึ่งผลการวินิจฉัยดังกล่าวอาจนำไปสู่การสอบสวนและวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์ เกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งเพราะเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเกาะของนายประทีป หอมเพียร ตามมาตรา ๔๘ ปัญจทศ (๔) มาตรา ๔๘ ปัญจทศ วรรคสาม และมาตรา ๔๘ เบญจ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ต่อไปได้ และได้ขอให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาอีกชั้นหนึ่ง

๒. คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า ตามมาตรา ๔๘ เบญจ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดว่า บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องไม่เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากการกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายประทีป หอมเพียร นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเกาะ ยังไม่เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากการกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ นายประทีป หอมเพียร จึงเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจ (๔) แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

แต่เนื่องจากตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า นายกเทศมนตรีมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐานเพื่อสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งก็ได้ ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ คำว่า “ประพฤติ” หมายความว่า “ความเป็นไปอันเกี่ยวข้องด้วยการกระทำหรือปฏิบัติตน” ดังนั้น ความประพฤติตามบทบัญญัตินี้ จึงหมายความว่า ความเป็นไปอันเกี่ยวข้องด้วยการกระทำหรือปฏิบัติตนที่บุคคลนั้นเคยกระทำพฤติกรรมใดไว้พฤติกรรมนั้นย่อมติดตัวบุคคลดังกล่าวอยู่ ซึ่งเทียบเคียงได้กับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๕๗/๒๕๔๑ เรื่อง การล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และการออกจากตำแหน่งกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๕๕๗ จากความหมายดังกล่าว คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ เห็นว่า พฤติกรรมในทางทุจริตในการสอบดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีอันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่เทศบาล ทั้งนี้เป็นดุลพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัด หากเห็นว่าการกระทำของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเกาะในขณะดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐาน เพื่อสั่งให้นายกเทศมนตรีดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ก็ได้ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

๓. ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นตามข้อหารือของกระทรวงมหาดไทยตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๒๖/๒๕๕๕ เรื่อง การสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจาก

/ ตำแหน่ง ...

ตำแหน่ง กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด เกี่ยวกับกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติในเรื่องร้องเรียน กล่าวหาผู้บริหารท้องถิ่น ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดวินัยตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่กับบุคคลดังกล่าว แต่เนื่องจากบุคคลดังกล่าวได้พ้นจากวาระการดำรงตำแหน่งซึ่งมีการกระทำอันเป็นเหตุ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไปแล้ว และผู้บริหารท้องถิ่นที่ถูกกล่าวหาในยังคงดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น อยู่แต่เป็นการดำรงตำแหน่งคนละวาระกัน โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีความเห็นสรุปได้ว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากครบวาระ การดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นสรุปได้เป็น ๒ กรณี ดังนี้

(๑) การพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย เนื่องจากเป็นผู้มีพฤติกรรมหรือลักษณะต้องห้าม ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งการพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายนี้ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่ต้องสั่งให้ ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งอีก ดังนั้น เมื่อมีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของบุคคลนั้นสิ้นสุดลงหรือไม่ จึงเป็นอำนาจ ของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนที่จะสอบสวนจนเป็นที่ยุติ และหากการพ้นจากตำแหน่ง กรณีดังกล่าวทำให้เกิดเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้ผู้นั้นสมัครรับเลือกตั้งได้อีกหรือตามระยะเวลาที่กฎหมาย กำหนด ผู้มีอำนาจย่อมต้องดำเนินการสอบสวนให้ได้ความประจักษ์ เพราะจะมีผล ต่อการเข้าสู่ตำแหน่ง ของบุคคลนั้นต่อไป ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ที่เคยให้ไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๔๗ และเรื่องเสร็จที่ ๒๘๓/๒๕๔๘ และศาลปกครองสูงสุดก็เคยมีคำวินิจฉัยทำนองเดียวกันนี้

(๒) การพ้นจากตำแหน่งโดยคำสั่งของผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนสั่งให้ออกจากตำแหน่ง ซึ่งกรณีนี้หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ผู้มีอำนาจสั่งก็ไม่อาจสั่งให้บุคคลนั้น พ้นจาก ตำแหน่งได้อีก ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๑๙-๑๒๐/๒๕๕๒

ฉะนั้น การพิจารณาประเด็นปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยหารือมาว่าจะดำเนินการ อย่างไร จึงต้องพิจารณาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ เนื่องจากมาตรา ๕๘/๑ (๓) และมาตรา ๕๘/๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ของบุคคลที่จะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็น รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า ต้องไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต และได้กำหนดไว้ในมาตรา ๖๔(๔) ด้วยว่าในระหว่างการดำรงตำแหน่ง หากมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวย่อมมีผลให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง โดยผลของกฎหมาย ดังนั้น เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณี ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ บุคคลดังกล่าวจึงอาจตกเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม อันเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันตามมาตรา ๖๔(๔) หรือมาตรา ๖๔/๑ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ การพ้นจากตำแหน่งในกรณีดังกล่าวเป็นการพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายตั้งแต่วันที่เหตุดังกล่าวขึ้น ซึ่งผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งอีก โดยผลดังกล่าว แม้ว่าผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่ง ไปแล้ว จึงยังเป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจที่จะต้องดำเนินการสอบสวนเพื่อให้มีความว่ามีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น

/ หรือไม่ ...

หรือไม่ ซึ่งถ้าปรากฏว่ามีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น บุคคลผู้นั้นย่อมพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่กรณีดังกล่าวเกิดขึ้น และเป็นผลให้ขาดคุณสมบัติในการที่จะเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ หากในปัจจุบันกำลังดำรงตำแหน่งอยู่ก็จะเป็นผลให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอให้จังหวัดอุดรธานีนำความเห็นดังกล่าวไปใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องนี้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิระยุทธ เอี่ยมอำภา)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

สืบ

เรื่องเสร็จที่ ๙๒๖/๒๕๕๕

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ชี้มูลความผิด

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ลับ ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๐๔ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังหา กรณีนายอภัยศ อุดรพิมพ์ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม กรณีนายสุวัฒน์ อังสนันท์ นายกเทศมนตรีเมืองเมืองพล กรณีนายภูมิ ปราดริย์ นายองค์การบริหารส่วนตำบลเขาไม้แก้ว นายสมใจ ลาทอง รองนายองค์การบริหารส่วนตำบลเขาไม้แก้ว และนายประเสริฐ บรรลึงเดช รองนายองค์การบริหารส่วนตำบลเขาไม้แก้ว กรณีนายวิสุทธิ นาวาล่อง นายกเทศมนตรีเมืองตะกั่วป่า และกรณีนายนิรันดร์ ศรีเมือง นายกเทศมนตรีตำบลชุมพลบุรี ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดวินัยตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่กับบุคคลดังกล่าว แต่เนื่องจากบุคคลดังกล่าวได้พ้นจากวาระการดำรงตำแหน่งซึ่งมีการกระทำอันเป็นเหตุให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังหาไปแล้ว และแม้ว่าบุคคลบางคนที่ถูกกล่าวหาในนั้นยังคงดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นอยู่แต่ก็เป็น การดำรงตำแหน่งคนละวาระกัน

กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า จากมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่กล่าวข้างต้น สามารถ จำแนกผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดังนี้

๑. กรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้พ้นจากวาระการดำรงตำแหน่งที่ได้กระทำความผิดไปแล้ว และขณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ ผู้บริหารท้องถิ่นนั้นมิได้ดำรงตำแหน่งในวาระอื่นอยู่อีก กรณีนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าไม่มีกรณีที่จะต้องส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อีก

๒. กรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้พ้นจากวาระการดำรงตำแหน่งที่ได้กระทำความผิดไปแล้ว และขณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ ผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นเดียวกันนี้ในวาระถัดมาอีก กรณีนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

กรณีจึงฟังได้ว่า มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประสงค์ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนทำการถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นในวาระที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน แม้การกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งจะมีได้เกิดขึ้นในวาระการดำรงตำแหน่งครั้งนี้ ซึ่งเป็นความเห็นที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยได้ถือปฏิบัติ ประกอบกับ กระทรวงมหาดไทยได้ขอหารือเรื่องนี้ไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. แล้วว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ส่งพร้อมหนังสือ ลับ ที่ นร ๐๔๐๑/๑๔๐๗ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สืบ

ถ้อย

จะสามารถสั่งให้นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค้การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งในวาระเดิมหรือวาระที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันโดยอาศัยมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้หรือไม่ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แจ้งผลการพิจารณาแต่เพียงว่าเป็นอำนาจของผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนที่จะพิจารณาดำเนินการ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเห็นว่ามีคามไม่ชัดเจนเพียงพอ นอกจากนั้น ความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัดที่เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในเรื่องนี้ก็มีคามเห็นที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความรอบคอบ ถูกต้อง และมีความชัดเจนที่จะใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาว่าในกรณีดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติให้ผู้บริหารท้องถิ่นดังกล่าวต้องพ้นจากตำแหน่งอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็น ดังนี้

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากครบวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นสรุปได้เป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑. การพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย เนื่องจากเป็นผู้มีพฤติกรรมหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งการพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายนี้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่ต้องสั่งให้ผู้พ้นจากตำแหน่งอีก ดังนั้น เมื่อมีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของบุคคลนั้นสิ้นสุดลงหรือไม่ จึงเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนที่จะสอบสวนจนเป็นที่ยุติ และหากการพ้นจากตำแหน่งกรณีดังกล่าวทำให้เกิดเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้ผู้พ้นสมักรับเลือกตั้งได้อีกหรือตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้มีอำนาจย่อมต้องดำเนินการสอบสวนให้ได้ความประจักษ์ เพราะจะมีผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งของบุคคลนั้นต่อไป ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ที่ได้เคยให้ไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๔๗^๑ และเรื่องเสร็จที่ ๒๘๗/๒๕๔๘^๒ และศาลปกครองสูงสุดก็ได้เคยมีคำวินิจฉัยทำนองเดียวกันนี้

๒. การพ้นจากตำแหน่งโดยคำสั่งของผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนสั่งให้ออกจากตำแหน่ง ซึ่งกรณีนี้หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ผู้มีอำนาจสั่งก็ไม่อาจสั่งให้

---

^๑บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินกิจการของคณะเทศมนตรีภายหลังสมาชิกสภาเทศบาลลาออกจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี และการมีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๑/๐๔๔๘ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๒บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี (กรณีนางบังอร วิลาวัลย์) ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๑/๐๕๖๕ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๘ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๓คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดง ที่ อ. ๓๒๗/๒๕๕๐

ถ้อย

บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งได้อีก ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสรีที่ ๑๑๙-๑๒๐/๒๕๕๒^๕

ฉะนั้น การพิจารณาประเด็นปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยหรือมาว่าจะดำเนินการอย่างไร จึงต้องพิจารณาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กรณีที่ ๑ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

เนื่องจากมาตรา ๕๘/๑ (๓)^๖ และมาตรา ๕๘/๔^๗ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า ต้องไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต และได้กำหนดไว้ในมาตรา ๖๔ (๔)^๘ ด้วยว่าในระหว่างการดำรงตำแหน่ง หากมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวย่อมมีผลให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย ดังนั้น เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณี ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ บุคคลดังกล่าวจึงอาจตกเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอันเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันตามมาตรา ๖๔ (๔) หรือมาตรา ๖๔/๑^๙ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ การพ้นจากตำแหน่งในกรณีดังกล่าวเป็นการพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายตั้งแต่วันที่มิเหตุดังกล่าวขึ้น ซึ่งผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งอีก โดยผลดังกล่าว แม้ว่าผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว จึงยังเป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจที่จะต้องดำเนินการสอบสวนเพื่อให้ได้ความว่ามีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นหรือไม่ ซึ่งถ้าปรากฏว่า

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นและรองผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๔๐๑/๐๒๐๓ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕๘/๑ บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ ด้วย

๑. ....

๒. ....

(๓) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือเลขานุการหรือที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

มาตรา ๕๘/๔ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๕๘/๑

มาตรา ๖๔ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

๑. ....

๒. ....

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๑

๑. ....

๒. ....

มาตรา ๖๔/๑ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

๑. ....

๒. ....

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๔

๑. ....

๒. ....

๑๒

ถ้อย

มีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น บุคคลผู้นั้นย่อมพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่กรณีดังกล่าวเกิดขึ้น และเป็นผลให้ขาดคุณสมบัติในการที่จะเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ หากในปัจจุบันกำลังดำรงตำแหน่งอยู่ก็จะเป็นผลให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด

กรณีที่ ๒ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และกรณีที่ ๓ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

เนื่องจากพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ และพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ไม่มีบทบัญญัติลักษณะเช่นเดียวกับมาตรา ๕๘/๑ และมาตรา ๕๘/๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ เมื่อมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ ได้กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมาตรา ๗๓^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรี กรณีละเลยไม่ปฏิบัติตามตามอำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะ โดยกำหนดเป็นเหตุให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยใช้ดุลพินิจสั่งให้พ้นจากตำแหน่งได้ ดังนั้น ตราบใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมิได้สั่งการอย่างใด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือนายกเทศมนตรีจะยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ การพ้นจากตำแหน่งในกรณีนี้จึงเป็นการพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นต้นไป มิได้เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายเมื่อข้อเท็จจริงในกรณีนี้หรือมาปรากฏว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือนายกเทศมนตรีได้พ้นจากตำแหน่งนั้นไปแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงไม่อาจสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งได้อีก และผู้ว่าราชการจังหวัดก็ไม่สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ หรือมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือนายกเทศมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ที่ได้ให้ไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๑๙-๑๒๐/๒๕๕๒^{๑๑}

^{๑๐}มาตรา ๗๙ ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ละเลยไม่ปฏิบัติตามตามอำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดนฝ่ายผิดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะดำเนินการสอบสวนก็ได้

ถ้าหากผลการสอบสวนปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีพฤติการณ์เช่นนั้นจริง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอให้รัฐมนตรีใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ้นจากตำแหน่ง คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

^{๑๑}มาตรา ๗๓ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล พ้นจากตำแหน่งก็ได้ คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

ถ้อย

ลบ

๕

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีข้อสังเกตว่า ตามที่ได้ปรากฏข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทยว่า ปัจจุบันได้มีประเด็นปัญหาตามที่หารือมานี้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ และพระราชบัญญัติเทศบาลฯ มิได้มีบทบัญญัติทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล อันเป็นเหตุให้ไม่อาจดำเนินการกับบุคคลที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการได้ และในบางกรณีบุคคลเหล่านั้นก็กลับมาดำรงตำแหน่งใหม่ โดยไม่อาจดำเนินการใดเป็นการย้อนหลังได้ อันเป็นการขัดต่อนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องสมควรดำเนินการแก้ไขกฎหมายให้รัดกุมโดยเร่งด่วนต่อไป

(นายอัคร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๕๕

ลบ